

กรม ศึกษาธิการ

คำสั่ง

ทศนิยม

สำหรับ

ประ โยคสอง ชั้น สอง
สาม

พิมพ์ โดยรับสั่ง

พระเจ้า ฤททยาเธอ พระองค์ เจ้ากิติยาดิลกรัตนลักษณ์

ยนิบตี กรม ศึกษาธิการ

พิมพ์ครั้งที่สอง ๑๐๐๐ ฉบับ

ราคาเล่มละ ๔๘ สต.

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์พิบูลย์ บรมฉนิก

ร.ศ. ๑๐๙

..ป
กธ๒.๔
๕

๗. ๕๗ ✓

ตำราเลข
ทศนิยม

สำหรับ

ประโยคสองชั้น สอง(สาม)

พิมพ์ครั้งที่สอง ๑๐๐๐ ฉบับ

โดยรับสั่ง

พระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์เจ้ากิตติยารวรวรดิษณ์
อธิบดี กรม ศึกษาธิการ

ราคาเล่มละ ๔๑ สต.

พิมพ์ที่โรงพิมพ์พิศวัต บรรณนิทัศน์

ร.ศ. ๑๑๔

คำนำ

๑๑

ข้าพเจ้า แต่งตำรา เลข เด่มนี้ ขึ้น โดย ความ ประสงค์ ที่จะให้เป็น
แบบ เรียบ ใน ทาง ทศ นิยม จน ครอบคลุม บรรณานุกรม ตาม ความ ต้อง การ ของ
หลัก สูตร หดอง (กรม ศึกษาธิการ) ประโยค ๒ ชั้น ๒
๓

การ ที่ จะ ผูก หัด นักเรียน ให้ เข้า ใจ ถ่องแท้ ใน ทาง เลข ต้อง
เข้าใจ ด้วย ความ ผูก ข้อม มาก ๆ เพราะ ฉะนั้น ครู จำเป็น จะ ต้อง
หา แบบ ผูก หัด ใน วิธี ต่าง ๆ ที่ มี เป็น ตัวอย่าง อยู่ ใน ตำรา เด่มนี้
แล้ว มา เพิ่ม เติม ผูก ข้อม นักเรียน ให้ ดี ขึ้น จำนวน ขึ้น จึง จะ สดวก
โดย โอกาส นี้ ข้าพเจ้า ขอ แสดง ความ ขอบคุนของ นาย เต็ม (คือ
หลวงไพศาลฯ) ผู้ ได้ ให้ความ อนุเคราะห์ แก่ ข้าพเจ้า เป็น อัน มาก ใน
การ เรียบ เรียง ตำรา เลข เด่มนี้ ขึ้น ด้วย.

บัดนี้, ยี่, ยอน ขึ้น

นาย ครอบ ใหญ่ ฝ่าย การ ศึกษา

วันที่ ๑ สิงหาคม ร. ศ. ๑๑๘.

บทที่	หน้า
๑ เครื่องหมายที่ใช้แทนนับ.....	๑
แบบฝึกหัดที่ ๑.....	๒
๒ เศษส่วนทศนิยม.....	๒
แบบฝึกหัดที่ ๒.....	๕
๓ แปลงทศนิยมให้เป็นเศษส่วนสามัญ.....	๕
แบบฝึกหัดที่ ๓.....	๘
๔ กำลังของ "ศูนย์" ในทศนิยม.....	๘
แบบฝึกหัดที่ ๔.....	๑๑
๕ แปลงเศษส่วนสามัญเป็นทศนิยม.....	๑๒
แบบฝึกหัดที่ ๕.....	๑๕
๖ บวกและลบทศนิยม.....	๑๖
แบบฝึกหัดที่ ๖.....	๑๗
๗ ลบทศนิยม.....	๑๗
แบบฝึกหัดที่ ๗.....	๒๒
๘ บวกและลบระคนกัน.....	๒๒
แบบฝึกหัดที่ ๘.....	๒๔
๙ บวกและลบด้วยมาตราบาทกับสตางค์.....	๒๕

สารบัญ

๓๓

บทที่

หน้า

	แบบฝึกหัด ที่ ๙	๒๗
๑๐	บอก แถบ มาตรา เหยี่ยง คอดตา กับ เซ้นต์	๒๘
	แบบฝึกหัด ที่ ๑๐	๓๐
๑๑	คุณ ทศนิยม	๓๑
	แบบฝึกหัด ที่ ๑๑	๓๕
๑๒	คุณ ที่ ต้อง มี ศูนย์ เพิ่ม เลข เศษ ของ ผล	๓๖
	แบบฝึกหัด ที่ ๑๒	๓๘
๑๓	คุณ มาตรา บาท ต่างๆ	๓๙
	แบบฝึกหัด ที่ ๑๓	๔๐
๑๔	คุณ มาตรา เหยี่ยง กับ เซ้นต์	๔๒
	แบบฝึกหัด ที่ ๑๔	๔๓
๑๕	หาร ทศนิยม ด้วย ตัว หาร เปนสิบ, ร้อย, พัน, ๑๐๐	
	(คือ ๑๐ หรือ กำลังของ ๑๐)	๔๕
	แบบฝึกหัด ที่ ๑๕	๔๖
๑๖	หาร ทศนิยม ด้วย ตัว หาร จำนวนเต็ม	๔๗
	แบบฝึกหัด ที่ ๑๖	๕๒
๑๗	หาร ทศนิยม ต่อ ทศนิยม	๕๓

สารบัญ

บทที่	หน้า
แบบฝึกหัดที่ ๑๗	๕๖
๑๘ ทาร มาตรา บาท สตารางค์	๕๗
แบบฝึกหัดที่ ๑๘	๕๘
๑๙ ทาร มาตรา เหรียญ แล เซ็นต์	๕๙
แบบฝึกหัดที่ ๑๙	๖๑
๒๐ ทำ อัฐิ เปน สตารางค์ ๆ เปน อัฐิ	๖๒
แบบฝึกหัดที่ ๒๐ (ก)	๖๔
แบบฝึกหัดที่ ๒๐ (ข)	๖๕
๒๑ ทำ เหรียญ แล เซ็นต์ ให้ เปน บาท สตารางค์	๖๕
แบบฝึกหัดที่ ๒๑	๖๗
๒๒ ทำ บาท สตารางค์ ให้ เปน เหรียญ เซ็นต์	๖๘
แบบฝึกหัดที่ ๒๒	๖๙
๒๓ ทำ บาท อัฐิ เปน เหรียญ เซ็นต์ ๆ เปน บาท อัฐิ	๗๐
แบบฝึกหัดที่ ๒๓	๗๑
๒๔ เศษสิบ ไม่รู้ จม	๗๒
แบบฝึกหัดที่ ๒๔	๗๕
๒๕ (ก) แปลง เศษสิบ ไม่รู้ จม เปน เศษถ้วน	๗๖

สารบัญ

๕

บทที่

หน้า

แบบฝึก หัดที่ ๒๕ (ก).....๗๗

๒๕ (ข) แปลงเศษสิบ มีรู จบ เป็น เศษ ส่วน.....๗๗

แบบฝึก หัดที่ ๒๕ (ข).....๘๐

๒๖ ตัวอย่าง ระคน๘๐

แบบฝึก หัดที่ ๒๖ โจทย์ ระคน.....๘๐

คำตอบ๑๐๐

30

8

104

105

106

107

108

109

110

การรวมการ

บทที่ ๑

เครื่องหมายที่ใช้แทนนับ

วิธีนับทั่วไปเราใช้เครื่องหมายขีด เขียน ลง แทนเป็น ที่ สังเกต
เช่นเดียวกับเราใช้อักษรระ แทน คำพูด เครื่องหมาย ที่ ใช้ ใน
มูลวิธีนับ มีอยู่เก้า คือ ๑. ๒. ๓. ๔. ๕. ๖. ๗. ๘. ๙.

หรือที่เรียกกันโดยสามัญว่า ตัวเลข นอกจากตัวเลขทั้งเก้านี้

เรายังใช้เครื่องหมาย ๐ เดิมให้ อีก เรียกว่า ศูนย์ แต่ศูนย์นี้

มันที่ใช้เพียงช่วยเตือนตำแหน่ง เครื่องหมาย ปรกติทั้ง เด้า ให้มี

ค่าสูง ขึ้น ไป เป็นลำดับเท่านั้น แต่ถึงตัวเอง ห้ามค่า ไม่.

ส่วนจำนวนสูง ๆ ขึ้น ไป นั้น เราเขียน ลง ได้ โดย ผลัม ตัวเลข
เหล่านั้น เข้า ด้วย กัน ตามความต้องการ. ตัวเลขทั้ง ปวง ย่อม มี ค่า

ผลด ๆ กัน ตาม ที่ อยู่ ใน ตำแหน่งใด ของจำนวน มี อุทาทรณ์

คือ ๗ มีอยู่แต่ถึงคน ดังนี้ หมายความว่า ๗.

๗๐ เมื่อ มี ศูนย์ เดิมเข้า ข้าง ท้าย ศูนย์ หนึ่ง ดังนี้ มีค่าที่

ขึ้น เป็นสิบเท่า.

๗๐๐ เมื่อ มี ศูนย์ เดิมเข้า ข้าง ท้าย สอง ศูนย์ ดังนี้ มีค่า

ที่ขึ้น เป็นร้อยเท่า ๆ ๑ ๑.

ทศนิยม
แบบฝึกหัดที่ ๑

จง บอก ว่า คำ ของ ตัว เลข ต่อไป นี้ เป็น เท่า ไหร่

(๑)	๗	มี ศูนย์ เต็ม ท้าย	สี่	ศูนย์.
(๒)	๓	๖	ห้า	๖
(๓)	๙	๖	สอง	๖
(๔)	๙	๖	เจ็ด	๖
(๕)	๕	๖	หนึ่ง	๖
(๖)	๘	๖	เก้า	๖
(๗)	๖	๖	สาม	๖
(๘)	๔	๖	แปด	๖
(๙)	๒	๖	หก	๖
(๑๐)	๙	๖	เก้า	๖

บท ที่ ๒.

เศษ ส่วน ทศนิยม.

ใน ประโยค ๑ เรา ได้ เรียน มา แล้ว ด้วย วิธี ที่ จะ เขียน เศษ ส่วน
(คือ ส่วน ของ จำนวน เต็ม) ลง เป็น ตัว เลข ก็ เขียน ตัว เลข สอง
ตัว ข้าง บน ข้าง ต่าง แล้ว มี ขีด ขั่น กว้าง ดังนี้ $\frac{๑}{๒}$ คราว นี้ เรา จะ เรียน
วิธี เขียน เศษ ส่วน ลง เป็น ตัว เลข อีก หน ทาง หนึ่ง

เศษ ส่วน ทศนิยม

๓

วิธีนี้จะเรียกว่า ทศนิยม. แลจะใช้จุดดังนี้ (.) เป็นที่
ตั้งเลข ชั้น ตัวจำนวน แลเศษ ส่วน ให้อยู่ ขวา แลซ้าย ดัง ตัวอย่าง คือ
๓๕.๕

(วิธี ทศนิยมนี้ ได้เริ่ม ใช้กัน ขึ้น เมื่อ ประมาณ ๓๕๐ ปี มาแล้ว.)

๓๕ เป็นจำนวนเต็ม แล ๕ เป็น เศษ ส่วน (.) นี้ จะ อยู่ ข้าง
ท้ายจำนวนเต็ม แล ข้าง หน้า เศษ ส่วน เดิม. จำนวนเต็ม ที่
อยู่ หน้า (.) มีค่าเป็น หน่วย, สิบล, ร้อย, พัน, ฯลฯ ที่
ขึ้นไปเป็นสิบลเท่าทางซ้ายมือของ (.) นั้น คือ ตัวเลข เศษ ส่วน
ที่อยู่หลัง (.) ก็ มีค่าเป็น เศษ ของ สิบล, เศษ ของ ร้อย, เศษ ของ
พัน, ฯลฯ น้อยลงไปเป็นสิบลเท่าทาง ขวามือของ (.) นั้นนั้น.

เพราะเหตุนี้ เศษ ส่วนของ ทศนิยม จึง ไม่ ต้อง การ เลข บอกส่วน
โดยที่ ตำแหน่ง ของ เลข เศษ ในจำนวน บอกค่าตัว เองพอ อยู่แล้ว.

อุทาหรณ์ ๓๕๕.๗๓๖.

๓๕๕ เป็นจำนวนเต็ม.

$$.๗๓๖ \text{ เป็น } \frac{๗}{๑๐} + \frac{๓}{๑๐๐} + \frac{๖}{๑๐๐๐}$$

ตาม ลักษณะ ของ เลข ข้าง บน นี้ จะ แล เห็น ได้ว่า ค่า ของ ตัวเลข เศษใด ๆ
มี มาก แล น้อย ตาม ตำแหน่ง ของ ตัว เลข เศษ นั้น ๆ แม้ เลข เศษ
อยู่ในตำแหน่ง ต้น ข้างขวามือของ (.) ก็ มีค่าเป็นเศษ ของ ส่วนสิบล

๕

ทศนิยม

เช่น

$$.๗ = \frac{๗}{๑๐}$$

$$.๕ = \frac{๕}{๑๐}$$

$$.๖ = \frac{๖}{๑๐}$$

ถ้าเลขเศษ อยู่ใน ตำแหน่ง ที่ สอง

ขวามือ จาก จุด

ที่มีค่าเป็น

เศษ ของ ร้อย.

เช่น

$$.๐๗ = \frac{๗}{๑๐๐}$$

$$.๐๕ = \frac{๕}{๑๐๐}$$

$$.๐๖ = \frac{๖}{๑๐๐}$$

ถ้าเลขเศษ อยู่ใน ตำแหน่ง สาม

ขวามือ จาก จุด ที่มีค่าเป็น เศษ

ของพัน.

เช่น

$$.๐๐๗ = \frac{๗}{๑๐๐๐}$$

$$.๐๐๕ = \frac{๕}{๑๐๐๐}$$

$$.๐๐๖ = \frac{๖}{๑๐๐๐}$$

แต่ เปน ดังนี้ ต่อไป

แปลง ทศ นิยม ให้เป็น เศษ ส่วน สามัญ

๕

แบบฝึก หัด ที่ ๒

จงเขียน เศษ ส่วน ทศ นิยม ต่อ ไปนี้ ลง เป็น เศษ ส่วน สามัญ.

(๑)	.๘,	.๗,	.๕,
(๒)	.๐๘,	.๐๗,	.๐๕,
(๓)	.๐๐๘,	.๐๐๗,	.๐๐๕,
(๔)	.๐๐๐๘,	.๐๐๐๗,	.๐๐๐๕,
(๕)	.๐๐๗,	.๐๓,	.๒,
(๖)	.๐๐๐๐๘,	.๐๑,	.๐๐๑,

จงเขียน จำนวน คณะ ทศ นิยม ต่อ ไปนี้ ลงเป็น จำนวนคณะ สามัญ.

(๗)	๓. ๒,	๔๕.๘,	๖๐๓.๘,
(๘)	๑๔.๐๑,	๖.๐๐๔,	๗๓.๐๐๐๘,
(๙)	๕๐๔.๑,	๕๐.๐๔,	๕.๐๐๔,

บทที่ ๓

แปลง ทศ นิยม ให้เป็น เศษ ส่วน สามัญ.

ตัวอย่าง ที่ ๑ จง แปลง . ๖๕ ให้เป็น เศษ ส่วน สามัญ.

$$\text{เรา ได้ เรียง มา แล้ว ว่า } ๖ \text{ ใน ที่นี้} = \frac{๖}{๑๐}$$

$$\text{แถม } ๕ \text{ ใน ที่นี้} = \frac{๕}{๑๐๐}$$

$$\therefore .๖๕ = \frac{๖}{๑๐} + \frac{๕}{๑๐๐} = \frac{๖๐}{๑๐๐} + \frac{๕}{๑๐๐}$$

$$= \frac{๖๕}{๑๐๐}$$

(∴ เครื่องหมายนี้ ใช้แทนคำว่า “เพราะฉะนั้น”)

ตัวอย่างที่ ๒ จงแปลง .๐๖ ให้เป็นเศษส่วนสามัญ.

$$๐ = \frac{๐}{๑๐}$$

$$๖ = \frac{๖}{๑๐๐}$$

$$\therefore .๐๖ = \frac{๐}{๑๐} + \frac{๖}{๑๐๐} = \frac{๖}{๑๐๐}$$

ตัวอย่างที่ ๓ จงทำ .๐๕๓ ให้เป็นเศษส่วนสามัญ.

$$๐ = \frac{๐}{๑๐}$$

$$๕ = \frac{๕}{๑๐๐}$$

$$๓ = \frac{๓}{๑๐๐๐}$$

แปลงทศนิยม ให้เป็น เศษ ส่วน สามัญ

๗

$$\therefore .053 = \frac{0}{10} + \frac{5}{100} + \frac{3}{1000}$$

$$= \frac{53}{1000}$$

กฎ ที่จะทำทศนิยม ให้เป็น เศษ ส่วน สามัญ. จง เอา เศษ ของ
ทศนิยม มาเป็น เศษ แล้วเอา ๑๐ หรือ ๑๐๐ หรือ ๑๐๐๐ ฯลฯ
มาเป็น ส่วน ตาม กำหนด ของ ตัวเลข เศษ มี มาก น้อย เท่า ไ้
แล้ว ทอน เศษ ตัวนี้ ลง เป็น อย่าง ต่ำ.

อุทาหรณ์. จง แปลง .๐๖๕, ให้เป็น เศษ ส่วน สามัญตาม
กฎ ข้าง บน

เรา ได้ ๖๕ เป็น เศษ ดังนั้น $\frac{65}{100}$ แต่ .๐๖๕ นี้ มี เลข เศษ ๓ ตัว

$\therefore$ ส่วน ของ เรา ต้อง เป็น ๑๐๐๐

$$\therefore .065 = \frac{65}{1000}$$

แต่ $\frac{65}{1000}$ นี้ ไม่เป็น เศษ ส่วน อย่าง ต่ำ เอา ๕ ซึ่ง เป็น

ท. ร. ม. มาฆ่า ได้ $\frac{13}{200}$

$$\therefore .065 = \frac{65}{1000} = \frac{13}{200}$$

แบบฝึกหัดที่ ๓.

(๑) จงแปลงให้เป็นเศษส่วนสามัญ. (ไม่ต้องทอนเป็นอย่างต่ำ)

.๓, .๑๓, .๕๑, .๐๔,
.๒๙๕, .๖๐๓, .๐๐๙, .๓๒๖๕,
.๐๐๖๓, .๙๐๔๖๐, .๐๐๐๐๑, .๐๓๐๑๓,

(๒) จงแปลงให้เป็นเศษส่วนสามัญ แยกทอนเป็น อย่างค่าด้วย

(ก) .๙๕, .๗๕, .๓๒๕, .๖๗๕,
(ข) .๔๘๖, .๑๔๔, .๒๒๕, .๒๓๓๖,
(ง) .๐๗๓, .๐๐๔๘, .๐๐๕๕, .๐๐๐๗๗๕,
(ค) ๓.๖๔, ๑๗.๓๒๕๕, ๒๕๐.๗๓๗๕,
๙.๐๐๐๐๑๒๕.

บทที่ ๔

กำลังของ "สิบ" ใน ทศนิยม.

แม้เราจะเติม ๐ เข้าข้างท้าย เศษ ของ ทศนิยม ต่ำ ก็ มากน้อย
ถ้า ค่า ของ เศษ นั้น ก็ จะ ยัง คง ที่ อยู่ ไม่ มาก ขึ้น หรือ น้อย ลง

อุทาหรณ์

“ .๗๕ ”

(เศษ .๗๕ นี้ เท่า กับ $\frac{๗๕}{๑๐๐}$)

กำลัง ของ ศูนย์ ในทศนิยม

๗

ถ้าเรา เติม ศูนย์ เข้า ข้าง ท้าย อีก หนึ่ง ศูนย์ ก็ จะ เปน ดังนี้

.๗๕๐

ศูนย์ นี้ ไม่ทำ ให้ค่า เปลี่ยนแปลง เพราะค่า ตำแหน่ง ของ เลข ๗ กับ ๕ ยัง คง เติม อยู่ จึง มี ค่า เปน คง เติม อยู่ ด้วย.

สิ่งที่เรา ได้ เติม เข้า คือ $\frac{0}{1000}$ ซึ่ง ไม่มี ราคา เลย เพราะฉะนั้น

เราจะ เติม ศูนย์ เข้า ข้าง ท้าย อีก ที่ ศูนย์ ๆ ก็ได้ เรา จะ ไม่ทำ ให้ค่า ของ เลข มาก ขึ้น เช่น

$$\begin{aligned} .๗๕ &= .๗๕๐ \\ &= .๗๕๐๐ \\ &= .๗๕๐๐๐ \\ &= .๗๕๐๐๐๐ \\ &= .๗๕๐๐๐๐๐ \end{aligned}$$

ฯลฯ.

แต่เราจะ ต้อง สังเกตว่า ถ้าเรา เติม ศูนย์ เข้า ข้างหน้า เลขเศษ (คือ ใน ระหว่าง (.) กับ เลข เศษ ตัว หน้า) ค่า ของ เศษ นี้ จะ เปลี่ยนแปลง ไป.

เช่น .๗๕ ไม่เท่า กับ .๐๗๕.

เหตุ ของ การ เปลี่ยนแปลง ทั้ง นี้ แะ เห็น ได้ ง่าย. คือ ที่ ใส่ ศูนย์

ข้างหน้า ๗ เราเลื่อน ๗ ไปเสียจาก ตำแหน่งที่หนึ่ง ไป อยู่ ตำแหน่งที่สอง.

เดิม เมื่อ ๗ อยู่ ใน ตำแหน่ง ที่ หนึ่ง มี ค่า เป็น $\frac{๗}{๑๐}$

แต่เมื่อ มา อยู่ ใน ตำแหน่ง ที่ สอง มี ค่า เป็น $\frac{๗}{๑๐๐}$

หรือ $.๗๕ = \frac{๗}{๑๐} + \frac{๕}{๑๐๐} = \frac{๗๕}{๑๐๐}$

แต่ $.๐๗๕ = \frac{๗}{๑๐๐} + \frac{๕}{๑๐๐๐} = \frac{๗๕}{๑๐๐๐}$.

จงสังเกต. สัญลักษณ์ ที่อยู่ หน้า เลข เศษ ไม่มี ทำถึง แต่ ไม่เปลี่ยน ค่า ของ เศษ นั้น, แต่ สัญลักษณ์ ที่อยู่ หน้า เลข เศษ (คือ อยู่ ถัด มา) มี ทำถึง แต่ เปลี่ยน ค่า ของ เศษ นั้น คือ ทำให้ น้อย ลง ตาม ลำดับ นัก เรียน ต้อง จำ ไว้ ให้ แน่น ย้ำ.

ตัวอย่าง. จง เปรียบ (ก) (ข) กับ (ค)

(ก) .๒๓๖.

(ข) .๒๓๖๐๐.

(ค) .๑๐๒๓๖.

(ก) กับ (ข) มี ค่า เท่า กัน เพราะ ว่า สัญลักษณ์ สอง สัญลักษณ์ ข้าง หน้า (ข) นั้น ไม่มี ค่า.

กำลังของศูนย์ใน ทศนิยม

๑๑

แต่ (ค) มีค่า แปลกไป เพราะ ว่า ศูนย์ สอง ศูนย์ อยู่ หน้า

เลข เศษ.

$$\text{คือ (ก) } .\underline{236} = \frac{236}{1000}$$

$$\text{(ข) } .\underline{23600} = \frac{236}{1000}$$

$$\text{(ค) } .\underline{00236} = \frac{236}{1000000}$$

แบบฝึกหัด ที่ ๔

จง เปรียบ ค่าของ

๑.	(ก)	.๐๐๗
	(ข)	.๗
	(ค)	.๗๐๐.

๒.	(ก)	.๕๕
	(ข)	.๐๐๐๕๕
	(ค)	.๕๕๐๐๐

ทศ นิยม

<u>๓.</u>	(ก)	.๓๗๕
	(ข)	.๓๗๕๐
	(ค)	.๐๐๓๗๕
<u>๔.</u>	(ก)	.๐๘
	(ข)	.๐๐๘
	(ค)	.๐๘๐.
<u>๕.</u>	(ก)	.๐๗๕๐๐
	(ข)	.๗๕๐๐
	(ค)	.๗๕
	(ค)	.๐๗๕
	(ข)	.๐๐๐๗๕
	(ง)	.๐๐๗๕๐.

บทที่ ๕

แปลงเศษ ส่วน สามัญ เป็นทศนิยม.

ตัวอย่าง ที่ ๑. จง แปลง $\frac{๓}{๘}$ เป็น ทศ นิยม.

วิธี ทำ. เอาตัว ส่วน ทหาร เศษ ทั้ง นี้ (๘) ๓.๐๐๐

.๓๗๕

ตอบ .๓๗๕

แปลงเศษส่วนสามัญ เป็นทศนิยม

อธิบายวิธีทำ

(๑) ๘ หาร ๓ ไม่ได้.

(๒) ใส . ข้างท้าย ๓ ซึ่ง เป็นจำนวนเต็ม
ตั้งนี้ ๘) ๓.

(๓) ต่อ . ไปเรา จะ ใส่นูญตั้งก็ นูญ ตาม
ความ ต้อง การ ที่ ได้ ค่าไม่เปลี่ยน แปลง
(คือ ๓ = ๓.๐๐๐)
ตั้งนี้ ๘) ๓.๐๐๐

(๔) คราวนี้ เอา ๘ หาร.

$$(ก) \quad ๓.๐ = \frac{๓๐}{๑๐}$$

$$\text{เอา } ๘ \text{ หาร ได้ } \frac{๓}{๑๐}$$

$$\text{เหลือเศษ อีก } \frac{๖}{๑๐} \text{ หรือ } \frac{๖๐}{๑๐๐}$$

$$\text{เขียนลง } ๘) ๓.๐๐๐$$

$$(ข) \quad \frac{๖๐}{๑๐๐} \quad \text{เอา } ๘ \text{ หาร ได้ } \frac{๗}{๑๐๐}$$

$$\text{เหลือเศษ } \frac{๔}{๑๐๐} \text{ หรือ } \frac{๔๐}{๑๐๐๐}$$

$$\text{เขียน ลง } \begin{array}{r} ๘) ๓,๐๐๐ \\ \hline .๓๗ \\ \hline \hline \end{array}$$

$$(ก) \quad \frac{๔๐}{๑๐๐๐} \text{ เอา } ๘ \text{ หาร ได้ } \frac{๕}{๑๐๐๐}$$

ไม่มีเศษ.

$$\text{เขียน ลง } \begin{array}{r} ๘) ๓,๐๐๐ \\ \hline .๓๗๕ \\ \hline \hline \end{array}$$

$$\therefore \frac{๓}{๘} = \frac{๓}{๑๐} + \frac{๗}{๑๐๐} + \frac{๕}{๑๐๐๐} = .๓๗๕.$$

จง สังเกต. จะแลเห็น ได้ว่า ตามตัว อย่าง ข้าง บน นี้ วิธี นี้ ก็
เป็นแต่ วิธี แบ่ง หาร ตาม ธรรมดา ไม่ แปลก ปรดา อะไร เลย แต่ นัก
เรียน จะ ต้อง ระวัง ใส่ จุก ให้ ถู ก ที่ คือ ให้ ตรง ตำแหน่ง ท้าย จำนวน เดิม.

ตัว อย่าง ที่ ๒ จง แปลง $\frac{๕}{๘}$ ให้ เป็น ทศ นิยม.

$$\begin{array}{r} ๘) ๕,๐๐๐ \\ \hline .๖๒๕ \\ \hline \hline \end{array}$$

ตอบ .๖๒๕.

แปลงเศษ ส่วนสามัญ เป็นทศ นิยม

๑๕

ตัวอย่าง ที่ ๓. จงแปลง $\frac{๒๑}{๓๒}$ ให้เป็น ทศ นิยม

(ในที่นี้ เรา จำเป็น ต้อง ใช้ วิธี ทหาร ยาว.)

๓๒) ๒๑ . ๐๐๐๐๐ (. ๖๕ ๖๒๕ .

๑๙ ๒

๑ ๘๐

๑ ๖๐

๒๐๐

๑๙๒

๘๐

๖๔

๑๖๐

๑๖๐

ตอบ . ๖๕ ๖๒๕ .

แบบฝึกหัดที่ ๕

จง แปลง เศษ ส่วน ต่อ ไป นี้ เป็น ทศ นิยม.

(๓)

$\frac{๗}{๑๐}, \frac{๓๙}{๑๐๐}, \frac{๕๑}{๑๐๐๐}, \frac{๖}{๑๐๐}$

๑๖

ทศนิยม

$$(๒) \quad \frac{๑๕}{๑๐๐๐}, \quad \frac{๓๕๖}{๑๐๐๐}, \quad \frac{๖}{๑๐๐๐๐}, \quad \frac{๗๐๕}{๑๐๐๐๐}$$

$$(๓) \quad \frac{๑}{๒}, \quad \frac{๑}{๕}, \quad \frac{๑}{๘}, \quad \frac{๑}{๕}, \quad \frac{๗}{๘}$$

$$(๔) \quad \frac{๓}{๕}, \quad \frac{๕}{๘}, \quad \frac{๓}{๕}, \quad \frac{๗}{๑๖}, \quad \frac{๕}{๓๒}$$

$$(๕) \quad \frac{๕}{๒๕}, \quad \frac{๘}{๕๐}, \quad \frac{๓๗}{๘๐}, \quad \frac{๑๑}{๒๐}, \quad \frac{๒๗}{๕๐}$$

$$(๖) \quad \frac{๑๘}{๖๕}, \quad \frac{๓๘}{๖๕}, \quad \frac{๗๑}{๘๐}, \quad \frac{๗๗}{๓๒๐}, \quad \frac{๘๒}{๖๕๐}$$

$$(๗) \quad \frac{๑๘๗}{๒๕๐}, \quad \frac{๕๓}{๕๐๐}, \quad \frac{๓๐๘}{๕๑๒}, \quad \frac{๑๐๕}{๑๒๘}$$

$$(๘) \quad \frac{๘๗}{๑๒๕}, \quad \frac{๗๗}{๑๒๘}, \quad \frac{๑๘}{๑๒๕}, \quad \frac{๗๑๕}{๑๒๕๐}$$

บทที่ ๖

บวก แล ลบ ทศนิยม

วิธี บวก แล ลบ ของ ทศนิยม ก็เป็นเช่นเดียวกับวิธี บวก แลลบของ
เลขสามัญ ไม่ผิดอะไรกันเลย แต่ผู้เรียนต้องระวังที่จะ

บวกทศนิยม

๑๗

เรียงจำนวน ทศนิยม ให้จุด (.) อยู่ตรงกันเป็น หักเดียวกัน. เพื่อ
จำนวนจะได้ อยู่ตรงจำนวน แต่เศษ อยู่ตรงเศษ ตาม อัตรา

วิธี บวก

ตัวอย่าง ที่ ๑. จง บวก .๕๖, .๙๘, .๗๕, เข้า
ด้วยกัน

.๕๖

.๙๘

.๗๕

(บวก กัน อย่าง เดช ตามนี้ คือ)
(ตั้ง เศษ ไปหา ซ้าย)

๒. ๒๙

ชี้ให้เห็นว่าถูก

$$.๕๖ = \frac{๕}{๑๐} + \frac{๖}{๑๐๐}$$

$$.๙๘ = \frac{๙}{๑๐} + \frac{๘}{๑๐๐}$$

$$.๗๕ = \frac{๗}{๑๐} + \frac{๕}{๑๐๐}$$

$$= \frac{๒๑}{๑๐} + \frac{๑๙}{๑๐๐}$$

แต่ $\frac{๑๙}{๑๐๐} = \frac{๑๐}{๑๐๐} + \frac{๙}{๑๐๐} = \frac{๑}{๑๐} + \frac{๙}{๑๐๐}$

$$\text{แถม} \quad \frac{๒๑}{๑๐} = \frac{๒๐}{๑๐} + \frac{๑}{๑๐} = ๒ + \frac{๑}{๑๐}$$

$$\therefore \frac{๒๑}{๑๐} + \frac{๑๙}{๑๐๐} = ๒ + \frac{๒}{๑๐} + \frac{๙}{๑๐๐}$$

$$= ๒.๒๙$$

ตัวอย่าง ที่ ๒ ๗๕.๖๔ + ๓๙.๗๕ + ๑๕.๙๙

$$๗๕.๖๔$$

$$๓๙.๗๕$$

$$๑๕.๙๙$$

$$\hline ๑๓๐.๓๘$$

๕. ให้เห็นว่าถูก ๖๔ = $\frac{๖}{๑๐} + \frac{๔}{๑๐๐}$

$$๗๕ = \frac{๗}{๑๐} + \frac{๕}{๑๐๐}$$

$$๑๕ = \frac{๑}{๑๐} + \frac{๕}{๑๐๐}$$

$$= \frac{๒๒}{๑๐} + \frac{๑๙}{๑๐๐}$$

$$\frac{๑๘}{๑๐๐} = \frac{๑๐}{๑๐๐} + \frac{๘}{๑๐๐} = \frac{๑}{๑๐} + \frac{๘}{๑๐๐}$$

$$\frac{๒๒}{๑๐} = \frac{๒๐}{๑๐} + \frac{๒}{๑๐} = ๒ + \frac{๒}{๑๐}$$

$$\therefore \frac{๒๒}{๑๐} + \frac{๑๘}{๑๐๐} = ๒ + \frac{๓}{๑๐} + \frac{๘}{๑๐๐} = ๒.๓๘$$

บวกจำนวน ๗๕, ๓๘ กับ ๑๕ เข้ากับ ๒.๓๘ ได้ ๑๓๐.๓๘

แบบฝึกหัดที่ ๖

- (๑) จงบวกเข้าด้วยกัน . ๔๓, . ๐๙, . ๕๖, . ๙๐๘
- (๒) ๙.๐๖, + ๑๕.๙๓, + . ๐๐๘, + ๑๖.๗
- (๓) ๓๘.๕๙๒ + ๑๕.๐๘๗ + ๖๐๘.๗๘ + ๕.๙๙๘
- (๔) ๗๕๖.๔๓๘๗ + ๕๐๙.๐๐๘๘๖
+ ๕๗๙๓.๗๒๘๑๙ + . ๐๐๘
+ ๖๘.๐๙๐๘๘๓ + ๗๓๘๙๕.๖๘๓๒๘

บทที่ ๗

บท

ตัวอย่างที่ ๑

จาก . ๕๘ เอา ออก เศษ . ๓๗

. ๕๘

. ๓๗

. ๒๑

ชี้ให้เห็นว่าถูก $.55 = \frac{5}{10} + \frac{5}{100}$

$$.37 = \frac{3}{10} + \frac{7}{100}$$

$$\therefore .55 - .37 = \left\{ \frac{5}{10} - \frac{3}{10} \right\} + \left\{ \frac{5}{100} - \frac{7}{100} \right\}$$

$$\therefore .55 - .37 = \frac{2}{10} + \frac{1}{100}$$

$$= .21$$

ตัวอย่างที่ ๒ จาก ๙.๕๓ เขาออกเสีย ๔.๖๙

$$9.53$$

$$4.69$$

$$\hline 4.84$$

ชี้ให้เห็นว่าถูก $9.53 = 9 + \frac{5}{10} + \frac{3}{100}$

$$4.69 = 4 + \frac{6}{10} + \frac{9}{100}$$

ข้อที่ ๑ $\frac{3}{100} - \frac{5}{100}$ (ลบไม่ได้)

ถบทศนิยม

๒๑

$$\therefore \text{ต้อง ยืม } \frac{5}{10} \text{ มาเสีย } \frac{1}{10} \text{ (หรือ } \frac{10}{100} \text{)}$$

$$\text{บวก เข้า กับ } \frac{3}{100} \text{ เปน } \frac{13}{100}$$

$$\text{คราว นี้ ลบ ได้ } \frac{13}{100} - \frac{9}{100} = \frac{4}{100}$$

$$\begin{aligned} \text{ขั้น ที่ ๒ } & \frac{5}{10} \text{ เตี่ยว นี้ คง เหลือ แค่ } \frac{4}{10} \\ & \frac{4}{10} - \frac{6}{10} \text{ (ลบ ไม่ได้)} \end{aligned}$$

$$\therefore \text{ต้อง ยืม จำนวน เต็ม } 9 \text{ มาเสีย } 1 \text{ (หรือ } \frac{10}{10} \text{)}$$

$$\text{บวก เข้า กับ } \frac{4}{10} \text{ เปน } \frac{14}{10}$$

$$\text{คราว นี้ ลบ ได้ } \frac{14}{10} - \frac{6}{10} = \frac{8}{10}$$

$$\text{ขั้น ที่ ๓ } \text{จำนวน เต็ม } 9 \text{ เตี่ยว นี้ คง เหลือ อยู่ แค่ } 8$$

$$\therefore 8 - 6 = 2$$

$$\therefore \text{ผล ลบ ทั้ง หมด เรา ได้ } 2 \text{ กับ } \frac{8}{10} \text{ กับ } \frac{4}{100}$$

หรือ ๒.๘๔

แบบฝึกหัดที่ ๗

- (๑.) จาก .๕๔ เอา ออกเสีย .๓๑
- (๒.) ,, .๐๗ ,, .๐๐๗
- (๓.) ,, ๕.๘๓ ,, ๑.๐๘
- (๔.) ,, ๑๕๓.๐๔๘ ,, ๖๘.๘๔๘
- (๕.) ,, ๖๐๘๔.๘๐๓๒๔ ,, ๖๘๘๔.๘๕๓๒๕๖
- (๖.) ๗๔.๕๓๔๑ — ๖๐.๐๐๐๔๘
- (๗.) ๓๑๕๔.๐๐๐๔๓ — ๑๖๔.๐๘๐๐๓๑๖
- (๘.) ๓๐๗๖ — ๗๕.๘๔๓๖
- (๙.) ๓๐.๗๖๕ — ๑๘
- (๑๐.) ๖๔๓๔.๐๗ — ๓๘.๗๐๕
— ๔๐๘.๐๐๖๔

บทที่ ๘

บวก แล ลบ ระคน กัน

- ตัวอย่าง จง ทำเลข นี้ ให้ ส้ำ เร็ว
- ๘๓.๐๘ — ๘๔.๖๕๓
- + ๗๐๔.๘ — ๖๓.๐๔๕
- วิธีทำ ที่ จะ ทำเลข ที่ ระคน กัน เช่น นี้

บวก แลลบ ระคนกัน

๒๓

- (๑) บวก จำนวน ที่มี หมายถึง + อยู่ข้าง หน้า เข้า ด้วย กัน หมาด
- (๒) บวก จำนวน ที่มี หมายถึง - อยู่ข้าง หน้า เข้า ด้วย กัน หมาด
- (๓) ลบ จำนวน ผล ลบ ออกจาก จำนวน ผล บวก

จง สังเกต ถ้าจำนวนใด ไม่มี เครื่องหมาย อยู่ข้าง หน้า
จำนวน นั้น เป็น จำนวน บวก เสมอ

ตั้ง

๘๓.๐๙

๗๐๔.๘

(๑)

๗๘๗.๘๙

๙๔.๖๕๓

๖๓.๐๔๕

(๒)

๑๕๗.๖๙๘

คราวนี้ลบ

(๒) ออกจาก (๑)

คือ

๗๘๗.๘๙

๑๕๗.๖๙๘

(๓)

๖๓๐.๑๙๒

ตอบ ๖๓๐.๑๙๒

แบบฝึกหัดที่ ๘

- (๑.) $๓๖.๐๗๕ + ๑๐๘.๐๕๓$
 $- ๕๙.๗๐๖๘$
- (๒.) $๕๐๘.๓ - ๑๐๐๖.๐๐๔$
 $+ ๙๔๖.๕$
- (๓.) $๖๐๔.๕๙ - ๕๙.๐๖๘$
 $+ ๑๓.๐๗๕๔$
- (๔.) $๖๕๓.๘ - ๙.๐๐๔$
 $- ๘๑.๐๗๖๓๗$
- (๕.) $๖๕๓.๘ - ๙.๐๐๔$
 $+ ๘๑.๐๗๖๓๗$
- (๖.) $- ๔๕.๓๐๖ + ๙๑.๔๕$
 $- ๑๓.๐๐๗$
- (๗.) $- ๕.๓ - ๑๙.๐๔ - ๗.๐๐๗ + ๕๐$
- (๘.) $๖๙.๐๗๕๔ + ๑๐๘.๐๐๓๕ - ๕.๐๐๖๔$
 $+ .๐๔ + .๐๗๘ - ๓๗.๙๔๖๘$
- (๙.) $๗ - .๐๐๐๔๙ - .๐๐๗๓๘$
 $+ .๐๑๕๖๔ + .๐๗๘$
- (๑๐.) $- .๐๔ + ๑๕ - .๙๖๓ - ๗๐$
 $+ ๕๐๖.๗๘ - .๐๐๐๙$

ทศนิยม

๒๕

บทที่ ๙

บวก แล ลบ ด้วย มาตรา

บาท กับ สตางค์

สตางค์ เป็น $\frac{๑}{๑๐๐}$ ของ บาท

∴ ๓๕ สตางค์ ก็ เป็น $\frac{๓๕}{๑๐๐}$ ของ บาท

แต่ $\frac{๓๕}{๑๐๐}$ นี้ เราเขียน ตาม วิธี ทศนิยม ดังนี้ ๓๕ แต่ ใน การ

ทำ บัญชี ต่าง ๆ
ทศนิยม เป็น พื้น

เรา มัก จะ เขียน มาตรา บาท แล สตางค์ ทาง

∴ ๒๕ บาท ๔๘ สตางค์
ก็ เขียน ดังนี้ ๒๕.๔๘ บาท

∴ บวก แล ลบ ของ มาตรานี้ จึง ทำ ได้ ตาม วิธี บวก แล

ลบ ทศ นิยม ที่ เรียบ มา แล้ว

ตัวอย่าง ที่ ๑ ๒๕ บาท ๑๔ สตางค์ + ๓๙ บาท
๙๘ สตางค์

คือ ๒๕.๑๔ บาท + ๓๙.๙๘ บาท

๒๕ . ๑๘

๓๙ . ๙๘บาท ๖๕ . ๑๒ (คือ ๖๕ บาท ๑๒ สตางค์)

ตัวอย่าง ที่ ๒ ๓๙ บาท ๑๕ สตางค์ — ๑๘ บาท
 ๙๗ สตางค์

คือ ๓๙ . ๑๕ บาท — ๑๘ . ๙๗ บาท

๓๙ . ๑๕

๑๘ . ๙๗บาท ๒๐ . ๑๘ (คือ ๒๐ บาท ๑๘ สตางค์)

ตัวอย่าง ที่ ๓ ฉัน มี เงิน อยู่ ๓๕๐ บาท กับ ๕๕ สตางค์ ซื้อ
 รถใบดีเกอร์เสีย ๒๑๕ บาท ๕๕ สตางค์ ซื้อ
 ไก่สำหรับรถเสีย ๑๒ บาท ๙๕ สตางค์ ยัง
 จะเหลือเงินอยู่อีกเท่าใด

เงินที่ใช้เสีย ๒๑๕ . ๕๕ บาท + ๑๒ . ๙๕ บาท

๒๑๕ . ๕๕

๑๒ . ๙๕

∴ คงใช้สิ้น ๒๒๘ . ๕๐ บาท

แต่แรกมีเงิน อยู่	๓๕๐.๕๕	บาท
ใช้เสีย	๒๒๘.๕๐	บาท
คง เหลือ	๑๒๑.๐๕	บาท

(คือ ๑๒๑ บาท ๐๕ สตางค์)

แบบฝึกหัดที่ ๙

- (๑.) จงหาค่าของ ๙๓ สตางค์ + ๕๘ สตางค์ + ๗๓ สตางค์
- (๒.) ๒ บาท เขา ออกเสีย ๙๕ สตางค์ จะ เหลือ อีก เท่า ไ้?
- (๓.) ๓๖.๕๕ บาท + ๑๕.๓๘ บาท - ๐๑.๐๕ บาท
- (๔.) ชายผู้หนึ่ง มีเงิน อยู่ ๑๐๐ บาท เขา ซื้อ เครื่อง ม้า เสีย ๗๘.๕๕ บาท กรวด ม้า ๒.๓๕ บาท ถึง ๕.๒๕ บาท ตะกรร ตัดผม ม้า ๑๒.๘๐ บาท เขา จะ ยัง เหลือ อยู่ อีก เท่า ไ้?
- (๕.) เต็มย่น คน หนึ่ง เมื่อ จะ ลง บาญชี เงิน ๗๐๔๘ บาท กับ ๕ สตางค์ เขา จึง เขียน ลง ใน บาญชี ดังนี้ ๗๐๔๘.๕ เขา จด ลง ถูก หรือ ผิด? ถ้า ผิด จะ เข้า เนื้อ ที่ มาก น้อย?
- (๖.) ฉัน ไ้ รับ บิต ทอง เงิน จาก สิงกะโปร์ เปน เงิน ๗๐๘.๖๕ บาท ฉัน ใช้ ไป เสีย ๖๘๐.๗๕ บาท ฉัน จะ ยัง คง เปน หัก เขา อีก เท่า ไ้?

(๗.) นาย ห้าง คนหนึ่งส่ง บิล เก็บ เงิน ไป ตาม ราย ชื่อ
ต่อไป นี้ ถ้าหากว่าเขา ได้รับ เงิน จาก ทุกคน

(๑) จะ เป็น เงิน เท่า ไ้ หมด ด้วย กัน ?

นาย คั้น ๗๕๓ . ๖๕ บาท

นาย เหม ๓๖ . ๐๙ บาท

นาย พัน ๖๐๕ . ๗๙ บาท

นาย ถิ่น ๑๐๔๘ . ๖๙ บาท

นาย ทัด ๕๐๗ . ๐๘ บาท

นาย วัน ๘๕ . ๗๕ บาท

(๒) แต่ ถ้าหากว่า นาย ถิ่น ใช้ ให้ แต่ ครั้ง หนึ่ง

นาย เหม ใช้ ให้ แต่ $\frac{๑}{๓}$ ก่อน คน อื่น ๆ ใช้ ให้ ได้ นาย

ห้าง จะ ได้ เงิน เท่า ไ้ ?

บท ที่ ๑๐

บวก แล ลบ มาตรา เหรียญ ตอดตา กับ เซ็นต์

ในที่ คำ ขาย ต่าง ๆ ใน กรุง เทพ นี บาง แห่ง เขา มัก ต้อง ใช้
จุด มาณ ชี้ ตาม มาตรา เงิน ที่ ใช้ กัน ใน เมือง สิงคโปร์ แด เมือง ย้ง กง ฯลฯ

ทศ นิยม

๒๙

คือ (๑) เหรียญ ทองตา (ทำด้วยเงิน ช้น ใหญ่ กว่าเงินบาท อีก นัยหนึ่ง เรียกว่า เหรียญ นก)

(๒) เซ็นต์ ($\frac{๑}{๑๐๐}$ ของ เหรียญ ทองตา)

มาตรา เหรียญ ทองตา นี้ ใช้ ทาง ทศ นิยม ได้ อย่าง บาท แด่ต่างค์ คือ ๕๙ เหรียญ กับ ๗๕ เซ็นต์ ก็ เขียน ได้ ดังนี้ ๕๙ . ๗๕ เหรียญ

(เพราะ ว่า ๗๕ เซ็นต์ เป็น $\frac{๗๕}{๑๐๐}$ ของ เหรียญ หรือ ๗๕ ของ เหรียญ)

 เขา ใช้ เครื่องหมาย นี้ $\equiv$ แทน คำว่า เหรียญ ทองตา ๕๙ เหรียญ ทองตา ก็ เขียน ดังนี้ ๘ ๕๙ แด ๕๙ เหรียญ ๗๕ เซ็นต์ ก็ เขียน ดังนี้ ๘ ๕๙ . ๗๕ บวก แดบ ของ มาตรา เหรียญ ทองตา นี้ ก็ ทำ ทาง ทศ นิยม

ตัวอย่าง ที่ ๑ ๘ ๗๕ . ๑๘ + ๘ ๙๓ . ๘๓

๗๕ . ๑๘

๙๓ . ๘๓

๘ ๑๖๙ . ๐๑ (คือ ๑๖๙ เหรียญ ๑ เซ็นต์)

ตัวอย่าง ที่ ๒ ๘ ๙๕ . ๑๗ - ๘ ๑๘ . ๘๘

๙๕.๑๗

๑๘.๘๘๙๖.๒๕ (คือ ๙๖ เหรียญ ๒๕ เซ็นต์)

ตัวอย่างที่ ๓ เสนี้นคน หนึ่ง เขียน ๙๐ เหรียญ ๘ เซ็นต์
 ดังนี้ \$ ๙๐.๘ เขาเขียน ถูก หรือ ผิด?
 ถ้า ผิด จะ ผิด ไป เท่า ได?

ตอบ

เขาเขียน ผิด เพราะ ว่า ๙๐ เหรียญ ๘ เซ็นต์
 ควร เขียน ดังนี้ \$ ๙๐.๐๘

$$(๘ \text{ เซ็นต์} = \frac{๘}{๑๐๐} = .๐๘)$$

$$$ ๙๐.๘ - $ ๙๐.๐๘$$

$$๙๐.๘$$

$$\underline{๙๐.๐๘}$$

$$$.๗๒ \quad (\text{คือ } ๗๒ \text{ เซ็นต์})$$

∴ ที่เขาเขียน (คือ \$ ๙๐.๘) มาก เกิน ไป ๗๒ เซ็นต์

แบบฝึกหัดที่ ๑๐

$$(๑) \quad * ๗๕๐.๑๕ - $ ๙๓.๙๘ - $ ๑๕๐.๖๖$$

- (๒) ฉัน อยากจะซื้อ หมวก รากา § ๙.๔๕ แต่ ฉัน มีเงิน
อยู่เพียง ๗.๘๐ ฉัน จะ ต้อง หาอีกเท่า ไท่ ?
- (๓) ซื้อ ม้า เลี้ยว ๓๕๐ . ๗๐ แตร รถม เลี้ยว
§ ๕๐๐ . ๗๕ มี เงิน อยู่ § ๑๐๐๐ จะ เหลือ
เงิน เท่า ไท่ ?
- (๔) จง บวก จำนวน เหล่า นี้ เข้า ด้วย กัน
§ ๗๐๔๐ . ๙๓, § ๗๕๙ . ๘๕,
§ ๕๐๕๐ . ๐๘, § ๙๙๔ . ๗๘,
§ ๖๕ . ๔๐, § ๗๐๙๕ . ๙๑,
แตร § ๓๐ . ๐๐
- (๕) จง ทำ เลข ต่อไป นี้ ให้ สำ เร็จ
§ ๑๐๐๐ . ๔๐ — § ๙๐๔๓ . ๗๕
— § ๒๔๖ . ๕๘ + § ๗๐๐๙ . ๐๕
+ § ๔๐๕๖ . ๖๐ — ๘๕ เซ็นต์ (§ . ๘๕)

บท ที่ ๑๑

คุณ

- (๑) วิธี คุณ ทศ นิยม นี้ ก็ เปน เช่น เดียว กับ วิธี คุณ เลข สามัญ
แปลก แต่ ทศ นิยม มี เลข เศษ ด้วย เพราะ ฉะนั้น เมื่อ คุณ

เสร็จแล้ว ผลคูณจึงต้องมีตัวเลขนัยเท่ากับเลขเศษของ
จำนวนคูณ แต่จำนวนตั้งคูณ รวมกัน

- (๒) ถ้าตัวคูณเป็นจำนวน ๑๐ วิธีทำก็เช่น แต่เลื่อนจุด
ทศนิยม มาทางขวา มี ตำแหน่ง หนึ่ง ถ้าตัวคูณ เป็น
จำนวน ๑๐๐ ก็เลื่อนจุดมาทางขวา มี สองตำแหน่ง
แต่ต่อไปเป็นลำดับ พัน, หมื่น, แสน, ฯลฯ

ตัวอย่างที่ ๑ .๓๕ × ๑๐ = ๓.๕

ชี้ให้เห็นว่าถูก .๓๕ = $\frac{๓}{๑๐} + \frac{๕}{๑๐๐}$

$$\begin{aligned}\therefore .๓๕ \times ๑๐ &= \left\{ \frac{๓}{๑๐} \times ๑๐ \right\} + \left\{ \frac{๕}{๑๐๐} \times ๑๐ \right\} \\ &= \frac{๓๐}{๑๐} + \frac{๕๐}{๑๐๐} \\ &= ๓ + \frac{๕}{๑๐} \\ &= ๓.๕\end{aligned}$$

ตัวอย่างที่ ๒ .๓๕ × ๑๐๐ = ๓๕.

ชี้ให้เห็นว่าถูก .๓๕ = $\frac{๓}{๑๐} + \frac{๕}{๑๐๐}$

คุณทศ นิยม

๓๗

$$\begin{aligned} \therefore 35 \times 100 &= \left\{ \frac{3}{10} \times 100 \right\} + \left\{ \frac{5}{100} \times 100 \right\} \\ &= \frac{300}{10} + \frac{500}{100} \\ &= 30 + 5 \\ &= 35. \end{aligned}$$

ตัวอย่างที่ ๓

$$46.8 \times 8$$

$$46.8$$

$$\underline{8}$$

$$\underline{\underline{374.4}}$$

วิธีทำ

(๑)

คูณ กัน อย่าง วิธี คูณ เลข ตามนี้

(๒)

เลข เศษ ของ จำนวน คูณ แด่ จำนวน ทั้ง คูณ

รวมกัน มีแค่ ตัว เดียว เท่านั้น (คือ จำนวน

ทั้ง คูณ มี ตัว หนึ่ง จำนวน ตัว คูณ ไม่ มี เศษ)

$\therefore$ ผล คูณ ก็ ต้อง มี เลข เศษ ตัว หนึ่ง

$\therefore$ เรา จึง ได้ จุด ที่ หน้า เลข ๒ ของ จำนวน

ผล คูณ

ตัวอย่างที่ ๔ ๔๖.๐๕ X ๓.๕๘

๔๖.๐๕

๓.๕๘

๔.๑๔๕๕

๒๓.๐๒๕

๑๓๘.๑๕

๑๖๕.๓๑๕๕

วิธีทำ

- (๑) คุณ ก็น อย่าง จี๊ คุณ สามัญ
- (๒) จำนวน ตัว คุณ มี เลข เศษ ๒ ตัว จำนวน
คุณ ก็น มี ๒ ตัว
∴ ผลคูณต้องมีเลขเศษ ๒ + ๒ ตัว คือ ๔
ตัว ∴ เมื่อเอา ๘ คุณ เสร็จแล้ว จึง ใส่
จุด . ที่ หน้า เลข ตัว ที่สี่ ที่ จะ เปน เศษ
- (๓) จง ระวัง ได้ . ที่ ผลคูณ ทุกชั้น ให้ ตรง เปน
แถว กับ ชั้น ต้น เอา ชั้น ต้น เปน หดัก เสมอไป
- (๔) เมื่อ รวม ผลคูณ ทุก ๆ ชั้น เข้า ด้วย กัน เปน ผล
คูณ สำเร็จ แล้ว จง ใส่ (.) ให้ ถูก ที่ คือ
ใส่ ให้ ตรง เปน แถว กับ จุด ข้าง บน

จง สังเกต นักเรียน ต้อง สังเกต ว่าทำไม ผลคูณ จึงต้องมี เลขเศษ เท่ากับ เลขเศษ ของจำนวนตั้งคูณ แต่จำนวน ตัวคูณ รวม กัน เป็น ต้นว่า ๕๖.๐๕×๓.๕๙ นี้ ผลคูณ จะ ต้อง มี เลขเศษ ๕ ตัว เพราะเหตุไร

$$๕๖.๐๕ = ๕๖ + \frac{๐}{๑๐} + \frac{๕}{๑๐๐}$$

$$๓.๕๙ = ๓ + \frac{๕}{๑๐} + \frac{๙}{๑๐๐}$$

เมื่อคูณ $\frac{๕}{๑๐๐}$ กับ $\frac{๙}{๑๐๐}$ เข้า ด้วย กัน ผลคูณ จะ

เป็น $\frac{๔๕}{๑๐๐๐๐}$ คือจะเป็นเศษ ทศ นิยม ที่มี ส่วน ๑๐๐๐๐

แต่ เศษ ทศนิยม ที่มี ส่วน เป็น ๑๐๐๐๐ จะต้อง มี เลข เศษ ๕ ตัว

∴ ผลคูณ ของ ๕๖.๐๕ แต่ ๓.๕๙ จึงต้องมีเลขเศษ ๕ ตัว

แบบฝึกหัด ที่ ๑๑

(๑.) จงคูณ ๓.๙๕๔ ด้วย ๑๐, ๑๐๐, ๑๐๐๐, ๑๐๐๐๐,

(๒.) $๖๖.๖๖.๕๕.๐๐๖$ ๖๖ ๑๐, ๑๐๐, ๑๐๐๐,

๓๖

ทศ นิยม

- (๓.) จงคูณ ๑๗.๐๘ ด้วย ๙, ๘, ๑๒, ๑๕,
 (๔.) " " ๓๕๕.๐๐๓" ๑๕๖, ๓๔๐, ๙๐๘,
 (๕.) ๖.๔๘ X ๕.๓๙
 (๖.) ๑๗.๐๘ X ๕๘.๐๗
 (๗.) ๑๖๔.๕๙๓ X ๘.๐๐๘
 (๘.) ๗๔.๐๐๓ X ๙.๐๘๐๖
 (๙.) ๑๔๖.๔ X ๔.๐๐๐๐๔
 (๑๐.) ๖๔๘๓.๗๒๘๑ X ๕๓๙๖.๓๘๙

บทที่ ๑๒

คุณ ที่ ต้อง มี ๙๙๙ เพิ่ม เลข เศษ ของ ผล.

ตัวอย่าง ที่ ๑

$$.๐๔ \times .๐๘$$

$$.๐๔$$

$$.๐๘$$

$$.๐๐๓๒$$

วิธีทำ

(๑) ทำ อย่าง คุณ สามัญ

(๒) ผลคูณ ต้อง มี เลข เศษ ๔ ตัว เพราะ ว่า
 จำนวน ทั้ง คุณ มี ๒ ตัว แล จำนวน ตัวคูณ
 มี ๒ ตัว หรือ รวม เป็น ๔ ตัว ด้วย กัน

คุณ ที่ต้อง มีศูนย์เพิ่ม เลขเศษ ของ ผล

๓๗

(๓) $๘ \times ๔ = ๓๒$ เราจะ ใส่จุด ที่ หน้า
เลข ๓ ไม่ได้ เพราะว่า เราต้อง การ
เลข เศษ ถึง ๔ ตัว

$$\left\{ \begin{array}{l} .๐๔ = \frac{๔}{๑๐๐} \\ .๐๘ = \frac{๘}{๑๐๐} \\ \frac{๔}{๑๐๐} \times \frac{๘}{๑๐๐} = \frac{๓๒}{๑๐๐๐๐} = .๐๐๓๒ \end{array} \right\}$$

(๔) เพราะ ฉนั้น ที่ จะ ให้ มี เลข เศษ ๔ ตัว เรา
ต้อง เติม ศูนย์ เข้า ข้าง หน้า ๓๒ อีก ๒ ศูนย์
แล้ว ใส่ จุด

ตัวอย่าง ที่ ๒ $๓.๕๔ \times .๐๐๘$

$$\begin{array}{r} ๓.๕๔ \\ .๐๐๘ \\ \hline .๐๒๘๓๒ \end{array}$$

ใน ที่ นี้ เรา ต้อง การ เลข เศษ สำหรับ ผล คุณ ๕ ตัว
∴ เรา ต้อง เติม ศูนย์ ข้าง หน้า ผล คุณ ศูนย์ หนึ่ง
แล้ว ใส่ จุด

ข้อบังคับ ถ้าตัวเลข ใน ผล คูณ มี น้อย กว่าจำนวนเลข เศษที่
 ผล คูณ นั้น ต้อง มี ก็ ต้อง เติม ศูนย์ เข้าที่ ศูนย์ ๆ
 จนกว่า จะครบ จำนวน ที่ ต้อง การ แล้ว ใส่ จุด .
 ข้าง หน้า

ตัวอย่างที่ ๓ .๐๓๕ × .๐๐๐๔๖

.๐๐๐๔๖

.๐๓๕

.๐๐๐๐๐๒๓๐

.๐๐๐๐๑๓๘

.๐๐๐๐๑๖๑๐

- (๑) เลข เศษ ที่ ต้อง การ คือ ๘ ตัว
- (๒) เลข ที่ ได้ เป็น ผล คูณ แล้ว มี ๔ ตัว
- (๓) ∴ เราเติมศูนย์เข้าอีก ๘ - ๔ = ๔ ศูนย์ ข้าง
 หน้าเลข ผล แล้ว ใส่ จุด

แบบฝึก หัด ที่ ๑๒

- (๑.) .๐๔๘ × .๐๖
- (๒.) .๐๗๓๕ × .๐๐๑๔
- (๓.) .๐๐๗๔ × .๐๐๓๗๒

คุณ มาตรา บาท สี่ทางค์

๓๘

- (๔.) . ๓ X . ๒
- (๕.) จง คุณ (. ๐๐ ๘๓ + . ๘๐๐๓) ด้วย . ๐๐๐๘๓
- (๖.) " " (. ๘๐๐๓ — . ๐๐ ๘๔) ด้วย . ๐๐๐๘๗
- (๗.) (. ๐๐๗ — . ๐๐๐๘๕) X (. ๐๔๓ — . ๐๐๔๓)
- (๘.) (. ๐๗๔ — . ๐๘ + . ๐๐๓) X (. ๐๐๔ — . ๐๐๐๖๗)

บท ที่ ๑๓

คุณ มาตรา บาท สี่ทางค์

เราได้ เรียบ วิธี คิดมาตรา บาท แด สี่ทางค์ ทาง ทศนิยม
แล้ว เห็น ๗ บาท ๘๐ สี่ทางค์ ก็ เขียน ดัง นี้
๗ . ๘๐ บาท

∴ เมื่อ จะ คุณ มาตรา บาท แด สี่ทางค์ จัง คุณ ได้ ตาม
วิธี คุณ ทศนิยม

ตัวอย่างที่ ๑ หนังสือ ราคา เต็ม ๓ บาท ๒๕ สี่ทางค์ ๑๒ เต็ม
จะ เป็น เงิน เท่า ไ้

๓ . ๒๕ บาท = ราคา หนังสือ ๑ เต็ม

๑๒

๓๘ . ๐๐ บาท = " " ๑๒ "

ตัวอย่างที่ ๒ เสมียน คนหนึ่ง ได้ เงิน เดือน ๆ ละ ๕๕ บาท ๗๕

สตางค์ ใน สาม ปี เขาจะได้เงิน เท่า ไ

๓ ปี = ๓๖ เดือน

๕๕ . ๗๕ บาท = เงิน เดือน ๑ เดือน

๓๖

๓๖ ๘ . ๕๐

๑๖๕ ๒ . ๕

๑ ๘๗ ๑ . ๐๐ บาท = " " ๓ ปี

ตัวอย่างที่ ๓ อยาก จะ ทราบ ราคา ของ ดิน ๘๐ แห่ง ๆ ละ

๓ สตางค์

๕๘๐

๐ . ๐๓ บาท = ราคา ของ แห่ง เดียว

๑๕ . ๕๐ บาท = " " ดิน ๘๐ แห่ง

แบบฝึกหัดที่ ๑๓

- (๑.) อยากจะหา ราคา ของ กระดาษ ๕๖๐ แผ่น ๆ ละ ๕ สตางค์
- (๒.) ราคาปากกา ๑๒๗๕ ตัว ๆ ละ ๗ สตางค์
- (๓.) กู๊ด คนหนึ่ง ได้ ค่าจ้าง วัน ละ ๘๐ สตางค์ เขา ทำการ
อยู่ ๖๕ วัน เราควร จะ ให้ค่าจ้างเขาเท่าใด

คุณ มาตราบาท สี่ทางค์

๕๑

- (๕.) มีด ๖ โหล ราคาเต็มละ ๒.๕๕ บาท ช้อน๓โหล
ราคาครึ่งละ ๑.๗๕ บาท ช้อน ๔ โหล ราคาครึ่ง
ละ ๒.๒๕ บาท รวม ราคา ของ เหล่านี้ ทั้ง หมด
เป็น เท่า ได ?
- (๕.) ข้าพเจ้า เสีย ค่า ไฟ พัว เตือน ละ ๓๙.๖๕ บาท มีหนึ่ง
จะ ค้อง เสีย เท่า ได ?
- (๖.) ถัง คัก หลึง หนึ่ง ถัง อีฐ ๒๕๕๐๐๐ แผ่น ถ้า อีฐ
ราคา พัน ละ ๑๑.๕๕ บาท จะ สิ้น ค่า อีฐ กี่ มาก น้อย ?
- (๗.) ฉัน ซื้อ เข้า มา ๓ ถัง ๆ ที่ หนึ่ง มี ๖๕ เกวียน ราคา
เกวียน ละ ๗๘.๓๖ บาท ถัง ที่ ๒ มี ๕๙ เกวียน ๆ
ละ ๙๑.๕๙ บาท ถัง ที่ ๓ มี ๓๗ เกวียน ๆ
ละ ๘๔.๗๕ บาท รวม ค่า เข้า ทั้ง ๓ ถัง เป็น
เงิน เท่า ได ?
- (๘.) แก้ว ๑๓ แก้ว ๆ ละ ๙.๘๔ บาท โต๊ะ ๔ โต๊ะ ๆ
ละ ๑๒.๗๕ บาท ตู้ ๓ ตู้ ๆ ละ ๒๘.๖๐ บาท
ตะเกียง ๘ ตะเกียง ๆ ละ ๑๔.๘๕ บาท เบียง
นอน ๒ เบียง ๆ ละ ๕๗.๖๕ บาท กรอบ รูป ๒๔
กรอบ ๆ ละ ๕.๕๕ บาท จง ทำ บิล ของ ๆ เหล่านี้
(๙.) ซื้อ มะม่วง ๑๕๙ ผล ๆ ละ ๓ สี่ทางค์ ถ้า มี เงิน
ไป ๕ บาท จะ เหลือ อีก เท่า ได ?

- (๑๐.) จ้าง ช่าง เย็บ ปก หนังสือ ๓๗๖๐ เถ้ม เขา คิดราคา
 เป็น สอง ถ้วน ๆ ละ ครั้ง คือ ครั้ง ต้น เขา คิด เอา
 เถ้ม ละ ๔๒ สตางค์ ครั้ง หลัง เขา คิด เอา เถ้ม
 ละ ๕๕ สตางค์ ดังนี้ จะ เป็น ค่า จ้าง หมด ด้วย กี่
 บาท ไท ?

บทที่ ๑๔

คูณ มาตรา เหยียบ กับ เซ็นต์

มาตรา นี้ ก็ ทำ ได้ อย่าง เดียว กับ มาตรา บาท แต่ สตางค์

ตัวอย่าง ที่ ๑ หนังสือ ๖ เถ้ม ๆ ละ ๙๓.๒๕ เป็น

ราคา เท่า ไท

๙๓.๒๕ = ราคา หนังสือ ๑ เถ้ม

๖

๙๓.๒๕ = " " ๖ "

ตัวอย่าง ที่ ๒

มีเงิน อยู่ ๙๑๐๐ ซื้อ เกือก เดี่ยว ๑๕ คู่ ๆ

ละ ๕๘.๗๕ จะ เหลือ เงิน อยู่ อีก เท่า ไท ?

๙๕๘.๗๕ = ราคา ของ ๑ คู่

๑๕

๑๓๘.๗๕

๕๗.๕

๙๑๐.๒๕

ราคา เกือก ๑๕ คู่

คุณมาตราเหรียญ กับเซ็นต์

๔๓

๙ ๑๐๐

* ๘๖.๒๕

๙ ๑๓.๗๕ = เงิน ที่เหลือ

ตัวอย่างที่ ๓

เราขาย วัวคิด เขา กำไร ใน ค่า ขาย ตัว ละ

๙ ๑๓.๗๕ ถ้าเราขาย ไปได้ ๑๗๕๐ ตัว

เราจะ ได้กำไร เท่า ไหร่

๙ ๑๓.๗๕ = กำไร ใน ๑ ตัว

๑๗๕๐

๖๘๙๐๐

๙ ๖.๔๖

๑๓๗๕

๙ ๒๔๑ ๑๕.๐๐ = กำไร ใน ๑๗๕๐ ตัว

แบบฝึกหัดที่ ๑๔

(๑.) ๙ ๑๗๕๐.๙๔ X ๓๖๔ =

(๒.) ๙ ๑๕.๐๘ X ๑๕๐๐ =

(๓.) ๙ ๗๐๔.๐๗ X ๑๐๔๑ =

(๔.) กระปุก หมึก ๑๐๐ โหล ราคา กระปุก ละ ๓๓ เซ็นต์

(๕.) ฉัน มอบ เงิน ให้แก่ แม่ทอง ๙ ๑๐๐๐ สำหรับ ให้ ค่าจ้าง
 กู้ยืม หมด มี กู้ยืม ๑๖ คน ที่ ได้ ค่าจ้าง คน ละ
 ๙ ๑๓. ๗๕ แต่ มี ๑๙ คน ที่ ได้ ค่าจ้าง คน ละ
 ๙ ๑๔. ๘๔ แต่ มี ๕ คน ที่ ได้ ค่าจ้าง คน ละ
 ๙ ๒๓. ๖๐ เงิน ที่ มอบ ไว้ นั้น จะ เหลือ หรือ ไม่
 เหลือ? ถ้า เหลือ จะ เหลือ เท่า ไหร่?

(๖.) จง ลง บัญชี เงิน ของ ราย ของ เหล่า นี้
 บุหรี่ ฝรั่ง ๑๐๐๐ พวง รากา ร้อย ละ ๙ ๗. ๓๕
 บุหรี่ สิก้า เร็ด ๒๐๐๐ ,, ,, ,, ,, ๙ ๔. ๒๕
 เหล้า จำ เปน ๑๐ โทด ,, โทด ละ ๙ ๗๕. ๖๐
 เหล้า ปอด ไวน์ ๔ ,, ,, ,, ๙ ๔. ๘๕
 ,, แคต เร็ด ๒๔ ,, ,, ,, ๙ ๙. ๕๕

(๗.) แม่ค้า คน หนึ่ง ขาย ใช้ ๑๖๗ ฟอง ๆ ละ ๒ เซ็นต์ มะ ม่วง
 ๒๔๘ ผล ๆ ละ ๓ เซ็นต์ ทูเรียน ๑๗ ผล ๆ ละ
 ๔๕ เซ็นต์ มังคุด ๑๕๐ ผล ๆ ละ ๑ เซ็นต์ กับ
 กอวย ๑๕๐ ผล รากา ๕ ผล ต่อ ๒ เซ็นต์ แม่ค้า
 นี้ จะ ได้ เงิน เท่า ไหร่?

(๘.) พ่อค้า คน หนึ่ง ซื้อ เข้า ๑๒๘๙ เกวียน รากา เกวียน ละ
 ๙ ๔๖. ๕๔ แล้ว เขา มา ขาย เสีย เกวียน ละ ๙ ๕๑. ๔๒
 เขา จะ ได้ กำไร เท่า ไหร่?

บทที่ ๑๕

หาร ด้วย ตัว หาร เป็น สิบ, ร้อย, พัน. ๑ ๓ ๖

(คือ ๑๐ หรือกำลัง ของ ๑๐)

วิธี หาร ที่ นิยม ที่ เป็น อย่าง ง่าย ที่ สุด ก็ คือ ที่ มี ตัว หาร เป็น ๑๐, ๑๐๐, ๑๐๐๐, ๖ ๓ ๖ ซึ่ง ทำ ได้ โดย เลื่อน จุด มา ทาง ซ้าย

ตัวอย่าง ที่ ๑ ๓๕.๘๔ หาร ด้วย ตัว หาร ๑๐

ในที่ นี้ เรา เป็น แต่ เลื่อน (.) มา ทาง ซ้าย มือ

๑ ตำแหน่ง ได้ ผล หาร เป็น ๓.๕๘๔

คือ $๓๕.๘๔ \div ๑๐ = ๓.๕๘๔$

วิธี ให้ เห็น ว่า ถูก

$$๓๕.๘๔ = ๓๕ + \frac{๘๔}{๑๐} + \frac{๔}{๑๐๐}$$

$$\begin{aligned} \text{เอา } ๑๐ \text{ หาร} &= ๓ + \frac{๕}{๑๐} + \frac{๘}{๑๐๐} + \frac{๔}{๑๐๐๐} \\ &= ๓.๕๘๔ \end{aligned}$$

ตัวอย่าง ที่ ๒ ๓๔.๕ $\div$ ๑๐๐๐

ในที่ นี้ เรา จะ ต้อง เลื่อน (.) ไป ทาง ซ้าย มือ

๓ ตำแหน่ง แต่ ตั้ง ที่ เลข ข้าง หน้า มี อยู่ แต่

เพียง สอง ตัว เราจำ เป็น ที่ จะ ต้อง เติม ศูนย์
เข้าข้าง หน้า อีก ศูนย์ หนึ่ง ตัว นี้

$$๓๔.๕ \div ๑๐๐๐ = .๐๓๔๕$$

ให้ เห็น ว่า ถูก

$$\begin{aligned} ๓๔.๕ &= ๓๔ + \frac{๕}{๑๐} \\ \text{เอา } ๑๐๐๐ \text{ ทหาร} &= \frac{๓๐}{๑๐๐๐} \times \frac{๔}{๑๐๐๐} + \frac{๕}{๑๐๐๐๐} \\ &= \frac{๓}{๑๐๐} + \frac{๔}{๑๐๐๐} + \frac{๕}{๑๐๐๐๐} \\ &= .๐๓๔๕ \end{aligned}$$

แบบฝึก ทศ ที่ ๑๕

- (๑.) จง ทหาร ๒๓๔.๘ ด้วย ๑๐, ๑๐๐, ,
แก ๑๐๐๐,
- (๒.) ,, ๗๕.๐๔ ,, ๑๐, ๑๐๐, แก ๑๐๐๐
- (๓.) ,, ๕.๙ ,, ๑๐, ๑๐๐, ,, ๑๐๐๐
- (๔.) ,, .๗๓ ,, ๑๐, ๑๐๐, ,, ๑๐๐๐
- (๕.) ,, .๐๕ ,, ๑๐๐, ๑๐๐๐, ๑๐๐๐๐

หาร ด้วยตัว หาร จำนวนเต็ม

๕๗

- (๖.) ๖๕.๐๓ ๖ ๑๐๐๐ แล ๑๐๐๐๐๐
 (๗.) ๖ ๑๐๐๕ ๖ ๑๐ ๖ ๑๐๐๐
 (๘.) ๖๕๖.๗๘๘๘ ๖ ๑๐, ๑๐๐, ๑๐๐๐,
 ๑๐๐๐๐, ๑๐๐๐๐๐ แล ๑๐๐๐๐๐๐๐

บทที่ ๑๖

หาร ด้วยตัว หาร จำนวนเต็ม

ที่จะ หาร ทศนิยม ด้วย จำนวนเต็ม เราที่ หาร ด้วยวิธี หาร
 สามัญ แต่ ใส่จุดที่ผล หาร ให้ตรงกับจุดของจำนวนตั้ง หาร

ตัวอย่างที่ ๑

$$๗๕.๖ \div ๘$$

$$๘ \overline{) ๗๕.๖๐}$$

$$๙.๔๕$$

วิธีทำ

(๑) ๘ หาร ๗๕ ได้ ๙ เหลือเศษ ๓

$$(๒) \quad ๓ = \frac{๓๐}{๑๐} \text{ เขาบวกเข้ากับ } .๖ \text{ หรือ } \frac{๖}{๑๐}$$

$$\text{เป็น } \frac{๓๖}{๑๐}$$

๘ หาร $\frac{๓๖}{๑๐}$ ได้ $\frac{๔}{๑๐}$ เหลือเศษ $\frac{๔}{๑๐}$

$$(๓) \quad \frac{๔}{๑๐} = \frac{๔๐}{๑๐๐}$$

๘ หาร $\frac{๔๐}{๑๐๐}$ ได้ $\frac{๕}{๑๐๐}$

(๔) เราได้ผลเป็น ๘ จำนวนเต็ม กับ $\frac{๔}{๑๐}$

กับ $\frac{๕}{๑๐๐}$ คือ ๘.๔๕

ตัวอย่างที่ ๒ $๒๐๗.๔๘ \div ๓๘$

๓๘) ๒๐๗.๔๘ (๕.๔๖

๑๙๐

๑๗๔

๑๕๒

๒๒๘

๒๒๘

๑๐๖๕.๔๖

วิธีทำ

(๑) $๒๐๗ \div ๓๘ = ๕$ เหลือเศษ ๑๗

หาร ด้วย ตัว หาร เป็น จำนวนเต็ม

๔๘

(๒) เอา ๕ ซึ่งมีค่าเป็น $\frac{๕}{๑๐}$ ลงมาบวกเข้ากับ ๑๗

$$๑๗ + \frac{๕}{๑๐} = \frac{๑๗๕}{๑๐}$$

(๓) ๓๘ หาร $\frac{๑๗๕}{๑๐}$ ได้ $\frac{๕}{๑๐}$

$\frac{๕}{๑๐}$ นี้ไม่ใช่จำนวนเต็ม เป็นเศษ ของ ดีเจน

สิบ คือ ๕ ∴ จึงต้องใส่ ข้างหน้า ๕

ขึ้นเลยจากจำนวนเต็ม ๕ ที่เป็นผลหารแต่ครั้งก่อน

(๕) เมื่อได้จุดแล้วดังนี้ต่อไป นั่นก็หารตามวิธีหา
สามัญ ผลหารที่เป็นเศษส่วน ทศนิยม

ตัวอย่างที่ ๓

$$๗.๙๙ \div ๙๕$$

$$๙๕) ๗.๙๙ (๐.๐๘๕$$

$$\underline{๗๕๒}$$

$$๔๗๐$$

$$\underline{๔๗๐}$$

$$\text{ตอบ } ๐.๐๘๕$$

วิธีทำ

(๑) ๙๕ หาร ๗ ไม่ได้

๗

$$(๒) \quad ๙๘ \text{ หาร } ๗๙ \quad \text{คือ} \quad \frac{๗๙}{๑๐}$$

ทั้งที่ ๗๙ นี้เป็นเศษ ของ ส่วนสิบ ไป แล้ว เรา
จึงต้อง ใส่จุด . ที่ผลหาร เป็นที่สังเกตว่า ถึง
เศษ ส่วนแล้ว

๙๘ หาร ๗๙ ไม่ได้

∴ ผลหาร ของเศษ ส่วนสิบ ไม่นี้ เราจึง
ใส่ศูนย์แทนที่ไว้

$$(๓) \quad ๙๘ \text{ หาร } ๗.๙๙ \quad \text{คือ} \quad \frac{๗๙๙}{๑๐๐}$$

$$\text{ได้ } \frac{๘}{๑๐๐} \text{ เหลือเศษอีก } \frac{๘๗}{๑๐๐}$$

$$(๔) \quad \frac{๘๗}{๑๐๐} = \frac{๘๗๐}{๑๐๐๐} \text{ เอา } ๙๘ \text{ หารได้ } \frac{๘}{๑๐๐๐}$$

$$\text{รวมผลหาร ทั้งหมดได้ } \frac{๘}{๑๐๐} + \frac{๘}{๑๐๐๐}$$

หรือ ๐.๐๘๘

(บางทีวิธี หาร ชนิดนี้ ยืด ยาว นัก หาร ไม่ใคร่จะ ลงตัว ได้

ถ้าเป็นเช่นนั้น เราก็หาร แต่เพียง ให้ ได้เศษ ดังที่ ตำแหน่ง หรือ
ห้าตำแหน่ง เท่านั้น เป็นพอ ที่เหลือ นั้น มีค่า น้อยเกิน ที่จน ถึงกับทั้ง

หาร ด้วย ตัว หาร เป็น จำนวน เต็ม

๕๑

เสีย ก็ได้ เช่น เศษ ทศนิยม ตำแหน่งห้า เป็น ต้นมีถ้วน ถึงหมื่น ตำแหน่ง
ที่ หกมีถ้วน ถึงแสน เป็น ขึ้น ย่อย น้อย เต็ม ที่)

ตัวอย่างที่ ๑ ๗ ๖ ๕ ๙ . ๐ ๕ ๓ ๔ ÷ ๒ ๙

จง หาร ให้ ได้ ผล ถูก ต้อง ถึง ตำแหน่งที่ห้าของเศษ
๒๙) ๗๖๕๙ . ๐๕๓๔ (๒๖๓ . ๗๖๐๔๖

๕ ๙

๑ ๘ ๔

๑ ๗ ๕

๑ ๐ ๙

๘ ๗

๒ ๒ ๐

๒ ๐ ๓

๑ ๗ ๕

๑ ๗ ๕

๑ ๓ ๔

๑ ๑ ๖

๑ ๘ ๐

๑ ๗ ๕

๖

ตอบ ๒๖๓ . ๗๖๐๔๖

เศษ เพียง ห้า
ตำแหน่ง

ตัวอย่างที่ ๒ ๓.๗๕ : ๗๗

จงหารให้ ได้ถึงถูกต้อง เพียง ๕ ตำแหน่ง ของเศษ

๗๗) ๓.๗๕ (๐.๐๕๘๖

๓ ๐๘

๖ ๖๕

๖ ๑๖

๕ ๙๐

๕ ๖๒

๕๘

ตอบ .๐๕๘๖

แบบฝึกหัดที่ ๑๖

๑. จงหาร ๗๙.๒ ด้วย ๖, ๙, ๕, และ ๘
๒. รร รร ๖๖.๗๐๕ ด้วย ๑๑, ๘, และ ๕
๓. จงเอา ๘๓ หาร ๗๖๕๙.๐๕๓๕
ให้ ได้ถึงถูกต้อง เพียง ๕ ตำแหน่ง ของเศษ
๔. จงเอา ๑๕๒ หาร ๘๖๕.๓๙๒๗๕
ให้ ได้ถึงถูกต้อง เพียง ๕ ตำแหน่ง ของเศษ
๕. จงหาร ๙๕.๐๗๕๒๖ ด้วย ๕๖๓,
๕๑๘, ๖๒๙, ๗๓๗, และ ๙๒๘
ให้ ได้ถึงถูกต้อง ถึง ตำแหน่ง หก ของเศษ

หาร ทศ นิยม ต่อ ทศ นิยม

๕๓

๖. จงหาร ๖๘๒๗.๓๐๘๐๕ ด้วย ๑๘๒๖,
๒๓๐๔, ๓๐๗๖, ๔๑๓๘, แล ๕๒๘๗
ให้ได้ตั้งถูก ต้อง ถึง ตำแหน่ง ที่สี่ ของ เศษ
๗. จงหาร ๐๐๔๓๘ ด้วย ๑๗, ๒๙, ๑๒๑ แล
๒๕๖ ให้ได้ตั้งถูก เพียง หก ตำแหน่ง ของ เศษ
๘. จงหาร .๘ ด้วย ๑๓, ๓๙, ๕๘, ๑๒๓,
๗๒๘, แล ๑๕๕๖ ให้ได้ตั้งถูก เพียง เจ็ด
ตำแหน่ง ของ เศษ

บทที่ ๑๗

หาร ทศ นิยม ต่อ ทศ นิยม

ตัวอย่าง ที่ ๑

ขั้นที่ ๑

ขั้นที่ ๒

ขั้นที่ ๓

จงหาร ๗.๒๙ ด้วย .๙

คูณ ตัวหาร .๙ ด้วย ๑๐ เพื่อ จะกระทำ
ให้เป็นจำนวนเต็มเสีย ก็คือ $.๙ \times ๑๐ = ๙$

คูณ ตัวตั้งหาร ด้วยจำนวนเดียวกัน คือ ๑๐
เพื่อมิให้ขาด ทศ (คือ ทศขึ้นทั้ง สอง จำนวน
ให้เท่าส่วนกัน) ดังนี้ $๗.๒๙ \times ๑๐ = ๗๒.๙$

หาร ๗๒.๙ ด้วย ๙

ดังนี้ $๙) ๗๒.๙$

๘ . ๑

ตอบ ๘.๑

 จงสังเกต ว่า ๘.๑ นี้เป็นผลหารของ

๗.๒๔ ÷ .๘ ด้วยจริง จะชี้เหตุให้เห็น ดังนี้ คือเรา

คูณ ตัวหาร แล ตัวตั้งหาร ด้วย จำนวนเดียวกัน (คือ ๑๐)

∴ ผลหารก็ ไม่เปลี่ยนแปลง ไป คง เป็น เดิม อยู่ ประการนี้ ไม่ได้คูณ
ตัวหาร แล ตัวตั้งหาร เลย ความจริง อันนี้ จะ ชี้ก ฎหาหรับที่
ง่าย ๆ มาให้นักเรียน เห็น แจ่ม แจ้ง

$$๑๘ ÷ ๘ = ๒$$

ถ้า หาก เรา จะ คูณ ตัวหาร แล ตัวตั้งหาร ด้วย จำนวนเดียวกัน
ไม่ว่าจำนวนใด ๆ ก็ ได้ เช่น ต้นว่า จำนวน ๑๐๐ ก็จะได้ผลเป็น

$$(๑๘ \times ๑๐๐) \div (๘ \times ๑๐๐)$$

$$= ๑๘๐๐ \div ๘๐๐ = ๒$$

เหมือนกับ เมื่อ ยังไม่ได้ ทัวตัวหาร แล ตัวตั้งหาร ขึ้น เป็น ส่วนเท่ากันเลย

ตัวอย่างที่ ๒ จงหาร .๘๖ ด้วย .๑๕

ขั้นที่ ๑ .๑๕ นี้จะ ต้อง คูณ ให้เป็นจำนวนเต็มเสียทั้ง
หมด คือต้องเอา ๑๐๐ คูณ ดังนี้ .๑๕
 $\times ๑๐๐ = ๑๕$

ขั้นที่ ๒ เราเอา ๑๐๐ คูณ .๑๕

∴ เราต้องเอา ๑๐๐ คูณ .๘๖

$$\text{ดังนี้ } .๘๖ \times ๑๐๐ = \underline{๘๖}$$

หาร ทศนิยม ท่อ ทศนิยม

๕๕

ขั้นที่ ๓

เอา ๑๕ หาร ๘๖

๑๕) ๘๖.๐ (๖.๔

๘๐

๖๐

๖๐

ตอบ ๖.๔

จงสังเกต ๘๖ ÷ ๑๕ = ๖.๔

∴ ๘๖ ÷ ๑๕ = ๖.๔

ตัวอย่างที่ ๓

จงหาร .๔๑๐๘๗๕ ด้วย ๕.๗๕

ขั้นที่ ๑

เอา ๑๐๐ คูณ ๕.๗๕ ให้เป็นจำนวนเต็ม

ดังนั้น ๕.๗๕ × ๑๐๐ = ๕๗๕

ขั้นที่ ๒

เอา ๑๐๐ คูณ .๔๑๐๘๗๕ ได้

ดังนั้น .๔๑๐๘๗๕ × ๑๐๐

= ๔๑.๐๘๗๕

ขั้นที่ ๓

เอา ๔๗๕ หาร ๔๑.๐๘๗๕

๔๗๕) ๔๑.๐๘๗๕ (.๐๘๖๕

๓๘ ๐๐

๓ ๐๘๗

๒ ๘๕๐

๒๓๗๕

๒๓๗๕

ตอบ .๐๘๖๕

$$\therefore . ๕๑๐๗๕ \div ๕ . ๗๕ = . ๐๘๖๕$$

กฎสำหรับวิธีหารทศนิยมต่อทศนิยม

- (๑) คุณ ตัวหาร ด้วย ๑๐ หรือกำลังของ ๑๐
(คือ ร้อย พัน หมื่น แสน ฯลฯ)
ที่จะกระทำ ตัวหาร นั้น ให้เป็นจำนวนเต็มทั้งหมดได้
- (๒) คุณ ตัวตั้งหาร ด้วยจำนวนที่เอามา คุณ ตัวหาร
- (๓) เอา ตัวหาร แล ตัวตั้งหาร ที่ได้ ใหม่ หาร กัน ตาม
วิธีหาร ที่มี ตัวหาร เป็นจำนวนเต็ม

แบบฝึกหัดที่ ๑๗

ที่จะทำแบบฝึกหัดต่อไปนี้ จงหาเลขตั้งให้ได้

ถูกต้องแต่เพียงห้าตำแหน่งของเศษทศนิยม

๑. จงหาร ๗๖.๕๓๗๒ ด้วย ๘.๓,
๘.๒, ๑๐.๘, ๕.๘๕,
๒. จงหาร ๓.๗๒๘๖ ด้วย ๘๒.๗,
๘.๘๖, ๑๒๖.๕, ๑๕.๘๓๗,
๓. จงหาร .๕๘๐๗๒ ด้วย .๓๖,
๓.๗๒, ๗๒.๓๘,

หาร มาตรา บาท สี่ตัว

๕๗

๕. จงหาร .๐๘๔๓๖ ด้วย ๕.๘๔,
๖๒.๙๓, ๙.๐๔๖
๕. จงหาร ๒๕.๘๖๕๑๒ ด้วย ๒.๗๘
๖. จงหาร ๒.๕๘๖๕๑๒ ด้วย ๒๗.๘
๗. จงหาร ๒๕๘๖.๕๑๒ ด้วย ๒๗๘
๘. จงหาร .๐๐๐๓๒๔ ด้วย .๐๑๘,
.๐๐๐๐๐๑๘, ๑๘๐๐
๙. จงหาร ๖๒๑.๑๘๓๘๔ ด้วย ๗.๐๙๖
๑๐. จงหาร .๑๓๑๓๓ ด้วย .๐๒๓, ๒๓๐.

บทที่ ๑๘

หาร มาตรา บาท สี่ตัว

- ตัวอย่าง ที่ ๑ ถ้าหนังสือ ๑๐๐ โหล เป็น ราคา ๙๖ บาท
เล่มหนึ่งจะ เป็น ราคาเท่าใด?
- ๑๐๐ โหล = ๑๒๐๐ เล่ม
- ๑๒๐๐ เล่ม = ๙๖ บาท
- ๑ เล่ม = ๙๖ ÷ ๑๒๐๐ บาท

๑๒๐๐) ๙๖.๐๐ (.๐๘

๙๖ ๐๐

ตอบ เด่มหนึ่งเป็นราคา .๐๘ บาท, หรือ ๘ สตางค์

ตัวอย่างที่ ๒ ฉันลงทุน ๑๒๔๐ บาท ซื้อหนังสือเด่ม
ละ ๑ บาท ๕๕ สตางค์ ฉันจะได้หนังสือกี่เล่ม?
๑๒๔๐ $\div$ ๑.๕๕

๑๕๕) ๑๒๔๐๐๐. (๘๐๐

๑๒๔๐

ตอบ ได้หนังสือ ๘๐๐ เล่ม

ตัวอย่างที่ ๓ ทุเรียน ๑๒๔ ผลเป็นราคา ๗๓ บาท
๑๖ สตางค์ จะเป็นผลละเท่าใด?
๗๓.๑๖ : ๑๒๔
๑๒๔) ๗๓.๑๖ (.๕๙

๖๒๐

๑๑ ๑๖

๑๑ ๑๖

ตอบ ผลละ .๕๙ บาท หรือ ๕๙ สตางค์

แบบฝึกหัดที่ ๑๘

๑. จงหาร ๑๐๗๒.๗๒ บาท ด้วย ๘ แด ๑๑
๒. จงหาร ๑๙๘.๑๒ บาท ด้วย ๑๓, ๒๖, แด ๓๙

หรร มาตรา เหยียญ แด เซ็นต์

๕๙

๓. ๔.๑๕ บาท มีอยู่ใน ๔๕.๖๕ บาท กี่หน ?
๔. ๓.๐๙ บาท มีอยู่ใน ๑๐๘.๑๕ บาท กี่หน ?
๕. ถ้า โคม ๑๐๐ โคม เป็น ราคา ๑๓๕๕ บาท โคม
เดียว จะ เป็น ราคา เท่า ไ้ ?
๖. ถ้า แก้ว ๔๕ แก้ว เป็น ราคา ๔๑๑.๗๕ บาท
แก้วเดียว จะ เป็น ราคา เท่า ไ้ ?
๗. แม่ของ ให้เงิน ๗๑๙.๑๐ บาท แก่ ลูกจ้าง ๓๖ คน
ใน ลูกจ้าง เหล่านี้ ครั้ง หนึ่ง ได้รับ ค่าจ้าง คนละ ๑๘.๔๐ บาท
อีก ครั้ง หนึ่ง ก็ ได้ คน ละ เท่า ๆ กัน แต่ จะ ได้ คน ละ เท่า ไ้ ?
๘. พ่อค้า วัว ชื่อ วัว ๗๕ ตัว เป็น เงิน ๒๐๘๐ บาท แด
เขา ขาย วัว เหล่านี้ เป็น เงิน ๒๘๘๒.๕๖ บาท เขา จะ
ได้ ทำไร ตัว ละ เท่า ไ้ ?

บทที่ ๑๙

หรร มาตรา เหยียญ แด เซ็นต์

ตัวอย่าง ที่ ๑ จง แด เงิน ๘ ๙๖.๙๖ ให้แก่ คน
๑๒ คน

$$๙๖.๙๖ \div ๑๒$$

$$๑๒) ๙๖.๙๖$$

$$\underline{๙๖.๐๘}$$

ตอบ

ได้คนละ ๘ ๘.๐๘

ตัวอย่าง ที่ ๒

หมวก ๕๗ ใบ ราคา ๘ ๘๐๒.๕๖

ใบเดียวราคาเท่าใด ?

$$๘๐๒.๕๖ \div ๕๗$$

$$๕๗) ๘๐๒.๕๖ (๑๔.๐๘$$

$$\underline{๕๗}$$

$$๒๓๒$$

$$\underline{๒๒๘}$$

$$๔๕๖$$

$$\underline{๔๕๖}$$

ตอบ

ใบเดียวราคา ๘ ๑๔.๐๘

ตัวอย่าง ที่ ๓

หมวก ราคาใบละ ๘ ๑๔.๐๘ ถ้าจะซื้อ

สัก ๘ ๘๐๒.๕๖ จะได้กี่ใบ ?

$$๘๐๒.๕๖ \div ๑๔.๐๘$$

$$๘๐๒.๕๖ \div ๑๔.๐๘$$

หรรมาตรา เห็รียญแด เซ็นต์

๒๑

๑๕๐๘) ๘๐๒๕๖ (๕๗

๗๐๕๐

๘๘๕๖

๘๘๕๖

คอบ ได้ ๕๗ ไม

แบบฝึกหัดที่ ๑๙

๑. จงหาร ๘ ๑๘๘.๑๒ ด้วย ๑๓, ๒๖, แล ๓๘
๒. จงหาร ๘ ๑๓๑.๘๕ ด้วย ๘๒๕ แล ๑๖๕๘
๓. ๘.๑๕ มีอยู่ใน ๘ ๕๕.๖๕ กี่หน ?
๔. ๘.๑๘ มีอยู่ใน ๘ ๒๑๖.๓๐ กี่หน ?
๕. ถ้าโคมยี่ปุ่น ๑๐๐๐ โคมราคา ๘ ๘๐ โคมเค็ยวราคาเท่าใด?
๖. ถ้าเหต้ามวันดี ๒ โหด ราคา ๘ ๖๕.๘๐ ขวดเค็ยวราคาเท่าใด?
๗. มะม่วง ๑๓ ผล ราคา ๗๘ เซ็นต์ ผลเค็ยว ราคาเท่าใด ?
๘. จงแบ่งเงิน ๘ ๕๕๑.๗๕ ให้แก่คน ๓ คนให้คนที่ ๒ ได้ ๓ เท่าของคน ที่ ๑ แลให้คนที่ ๓ ได้ ๓ เท่าของคน ที่ ๒
๙. พ่อค้าซื้อ ม้า ๕๗ ม้าเปนเงิน ๘ ๖๒๕๐ แล้วยขาย ไปเปนเงิน ๘ ๘๖๕๗.๖๘ ดังนั้นเขาจะได้กำไรเท่าใด ?
๑๐. ค่าระวาง เรือมันทุกเช้า ๓๐๕๘ เกวียนเปนเงิน ๘ ๑๓๗๑.๖๐ ดังนั้นเกวียน หนึ่ง จะต้องเสีย ค่าระวางเท่าใด ?

บทที่ ๒๐

ทำ อัฐเป็น สตางค์ ๆ เป็น อัฐ

บาท ๑ = ๑๐๐ สตางค์

บาท ๑ = ๖๔ อัฐ

∴ ๑๐๐ สตางค์ = ๖๔ อัฐ

ทำ สตางค์เป็น อัฐ

กฎ

ที่จะทำ สตางค์ให้ เป็น อัฐจงเอา ๖๔ คูณแล้วเอา

๑๐๐ หาร

ตัวอย่างที่ ๑ ๕๖ สตางค์ เป็นกี่ อัฐ

(๑) 56×64

๖๔

๒ ๒๔

๓ ๓๖

๓๕๘๔

(๒) $3584 \div 100 = 35.84$

(เมื่อเอา ๑๐๐ หาร เราก็ใส่จุดทศนิยมข้างหน้าเลขตัวที่ ๒
ตั้งแต่ขวามือมา) ∴ ๕๖ สตางค์ = ๓๕ อัฐ กับ ๘๔ เบี้ย

ทำ อัฐ เป็น สตารางค์ ๆ เป็น อัฐ

๒๓

(เพราะว่า $\cdot ๘๔ = \frac{๘๔}{๑๐๐}$ ของ อัฐ แด เบี้ยหนึ่ง

เป็น $\frac{๑}{๑๐๐}$ ของ อัฐ $\therefore \cdot ๘๔ = ๘๔$ เบี้ย)

ตัวอย่าง ที่ ๒

๓๗ สตารางค์ เป็น กี่ อัฐ ?

๓๗

๖๔

๑๔๘

๒๒๒

๒๓๖๘ $\div ๑๐๐ = ๒๓ \cdot ๖๘$

ตอบ ๒๓ อัฐ กับ ๖๘ เบี้ย

นักเรียนควรเรียน ผล ต่อไปนี้ให้ขึ้นใจ แด จำ ให้ ได้ ปากเปล่า
เพื่อถึง เวลา ต้อง การ จะได้ ไม่ต้อง คิด

(.๗๕ บาท) ๗๕ สตารางค์ = ๘๘ อัฐ หรือ ๓ ตั้ง

(.๕๐ บาท) ๕๐ สตารางค์ = ๓๒ อัฐ หรือ ๒ ตั้ง

(.๒๕ บาท) ๒๕ สตารางค์ = ๑๖ อัฐ หรือ ๑ ตั้ง

(.๑๒๕ บาท) $๑๒\frac{๑}{๒}$ สตารางค์ = ๘ อัฐ หรือ ๑ เพ็ญ

แบบฝึก หัดที่ ๒๐ (ก)

จงทำบาทสตางค์ต่อไปนี้ ให้เป็น บาท อัฐ

- (๑) ๑๕, ๓๗, ๙๘ ๖๒, ๘๑, แด ๕๕ สตางค์
- (๒) ๓.๕๕ บาท, ๘.๑๘ บาท, ๙๘.๓๗ บาท แด ๖.๗๕ บาท
- (๓) ๕.๙๓ บาท, ๗.๘๘ บาท, ๖.๕๙ บาท, แด ๘.๗๓ บาท

ทำ อัฐ เป็น สตางค์

กฎ

ที่จะทำ อัฐ ให้เป็น สตางค์ จงเอา ๑๐๐ คูณ แล้ว
เอา ๖๘ หัก

ตัวอย่างที่ ๑ ๕๕ อัฐ เป็นกี่ สตางค์ ?

$$๕๕ \times ๑๐๐ \div ๖๘ = ๕๕๐๐ \div ๖๘$$

$$๖๘) ๕๕๐๐ (๘๕$$

$$\underline{๕๑๒}$$

$$๓๘๐$$

$$\underline{๓๒๐}$$

$$\underline{๖๐}$$

ตอบ ๘๕ สตางค์ (คือ .๘๕ บาท)

ทำเหรียญแต่ละชนิดให้ เป็น บาท สดางค์

๒๕

จงสังเกต เรา ไม่จำ เป็น ที่ จะ หาร ให้ ได้ ด้ ฎ มาก กว่า

๒ ทัว เพราะ ว่า ค่อไป นั้น ก็ เป็น เศษ ของ สดางค์ ซึ่ง ไม่ มี ที่ ใ้

ตัวอย่าง ที่ ๒ ๔๘ อัฐ เป็น กี่ สดางค์ ?

$$๔๘ \times ๑๐๐ \div ๖๔ = ๔๘๐๐ \div ๖๔$$

$$๖๔) ๔๘๐๐ (๗๕$$

$$\underline{๔๔๘}$$

$$๓๒๐$$

$$\underline{๓๒๐}$$

ตอบ ๗๕ สดางค์ (คือ : ๗๕ บาท)

แบบฝึกหัด ที่ ๒๐ (๒)

จงทำ บาท แด่อัฐ ค่อไป นี้ ให้ เป็น บาท สดางค์

- ๑) ๔๗, ๓๒, ๑๕, ๑๖, แด ๘ อัฐ
- ๒) ๒๔, ๖๔, ๑๘, ๔๕, ๕๔, แด ๖๒ อัฐ
- ๓) ๓ บาท ๑๔ อัฐ, ๔ บาท ๕๔ อัฐ, ๑๘ บาท ๓๖ อัฐ,

บท ที่ ๒๑

ทำเหรียญแต่ละชนิดให้ เป็น บาท สดางค์

$$๑๐๐ \text{ บาท} = ๙ \text{ ๖๐}$$

$$\therefore ๑๐ \text{ บาท} = ๙ \text{ ๖}$$

∴ ๑ บาท = ๙ . ๖๐ (คือ ๖๐ เซ็นต์)

๑๐ บาท = ๙ ๖ แต่ ๙ ๖ = ๑๐ บาทเต็ม

∴ เราตั้งกฎสำหรับทำเหรียญเป็นบาท ๆ เป็นเหรียญได้ดังนี้

กฎ ที่ จะ ทำ เหรียญ ให้ เป็น บาท

จงเอา ๑๐ คูณ แล้วเอา ๖หาร

ตัวอย่างที่ ๑ ๙ ๔๘ เป็นกี่บาท ?

(๑) (เอา ๑๐ คูณ) $๙๔๘ \times ๑๐ = ๙๔๘๐$

(๒) (เอา ๖ หาร) $๙๔๘๐ \div ๖ = ๑๕๘๐$

ตอบ ๙ ๔๘ = ๑๕๘๐ บาท

ตัวอย่างที่ ๒ ๙ ๔๘ . ๓ ๖ เป็นกี่บาท ?

(๑) $๙๔๘.๓๖ \times ๑๐ = ๙๔๘๓.๖$

(๒) $๙๔๘๓.๖ \div ๖ = ๑๕๘๐.๖๐$

ตอบ ๙ ๔๘ . ๓ ๖ = ๑๕๘๐ . ๖๐ บาท

ตัวอย่างที่ ๓ ๙ ๔๐๐ . ๔๐ เป็นกี่บาท ?

$๙๐๐.๔๐ \times ๑๐ \div ๖ = ๙๐๐๔.๐๐ \div ๖$

๖) ๙๐๐๔.๐๐

๖๖๗.๓๓.....

ตอบ ๖๖๗.๓๓ บาท

ทำเหรียญแลกเงินให้เป้น บาท สี่ทรางค์

๖๗

จง สังเกต ถ้าหาร ไม่ ลง ตัว จง หาร แต่เพียง ต้อง
ตำแหน่ง ของ เศษ ทศ นิยม ก็ เปน พอ

แบบฝึกหัดที่ ๒๑

(๑) จง ทำเหรียญ ต่อ ไปนี้ ให้เป้น บาท

(ก) ร ๕๔, ร ๔๖, ร ๑๒๖, ร ๓๐๓๐,

(ข) ร ๕๐๔, ร ๗๖๔๐๔, ร ๔๔๔๔๐,

ร ๔๐๔๐๔๐

(๒) จง ทำเหรียญ ขึ้นที่ ต่อ ไปนี้ ให้เป้น บาท สี่ทรางค์

(ก) ร ๓๕.๔๐, ร ๗๒.๖๖, ร ๕๐๔.๓๐

(ข) ร ๔๔๐.๐๔, ร ๗๖๐๔.๘๒,

ร ๔๐๕๘๓.๔๔

(ค) ร ๕๗๓, ๕๗, ร ๘๔๐๖.๒๔,

ร ๓๐๘๖๔.๓๓

(๓) พ่อค้าคน หนึ่ง เป้น หัน เขาอยู่ เป้น จำนวน เงิน เหรียญ ดังต่อไปนี้
ข้าง ต่าง แต่ เขาจะ ใช้ เป้น เงิน บาท เท่า ไ้ จึง จะ
หมด หัน ?

ร ๗๐๔.๑๘, ร ๔๕๖.๗๕,

ร ๓๐๔๐.๕๐, ร ๕๔๔๖.๗๘

ร ๔๐๔.๑๕

บทที่ ๒๒ทำ บาท สี่ทศ ให้เป็น เหรียญ เริ่มต้น

กฎ ที่จะทำบาทให้เป็นเหรียญ จงเอา ๖ คูณตัว

จงเอา ๑๐หาร

ตัวอย่างที่ ๑ ๙๐ บาท เป็นกี่เหรียญ ?

$$(๑) \quad (๙๐ \times ๖) \div ๑๐ = ๕๔$$

$$(๒) \quad (๙๐ \div ๑๐) \times ๖ = ๕๔$$

$$\text{ตอบ } ๙๐ \text{ บาท} = ๕๔$$

ตัวอย่างที่ ๒ ๔๐๖ บาท เป็นกี่เหรียญ ?

$$(๑) \quad ๔๐๖ \times ๖ = ๒๔๓๖$$

$$(๒) \quad ๒๔๓๖ \div ๑๐ = ๒๔๓.๖$$

$$\text{ตอบ } ๔๐๖ \text{ บาท} = ๒๔๓.๖$$

ตัวอย่างที่ ๓ ๖๖๗.๓๓ บาท เป็นกี่เหรียญ ?

$$๖๖๗.๓๓ \times ๖ = ๔๐๐๓.๙๘$$

$$๔๐๐๓.๙๘ \div ๑๐ = ๔๐๐.๓๙๘$$

$$๔๐๐.๓๙๘ \div ๑๐ = ๔๐.๐๓๙๘$$

$$\text{ตอบ } ๖๖๗.๓๓ \text{ บาท} = ๔๐.๐๓๙๘$$

ทำ บาท สทวงค์ ให้เปนเหรียญเซ็นต์

๖๙

เลข ๘ นี้ตัดออกเสียก็ได้

เพราะมีราคาต่ำ

กว่าเซ็นต์ คือ $\frac{๘}{๑๐๐๐}$ ของเหรียญ

แบบฝึกหัดที่ ๒๒

(๑) จงทำ บาทต่อไปนี้ ให้เปนเหรียญ

(ก) ๙๕ บาท, ๑๐๕ บาท, ๑๕๕ บาท, ๓๕๕ บาท

(ข) ๕๖๗๕ บาท, ๙๓๘๒๕ บาท, ๗๕๘๐๗๐ บาท

(๒) จงทำ บาท สทวงค์ต่อไปนี้ ให้เปนเหรียญเซ็นต์

(ก) ๓๕.๕๐ บาท, ๕๙.๗๕ บาท,

๑๕๙๖.๘๕ บาท

(ข) ๗๕๘.๘๕ บาท, ๘๕๙๒.๗๕ บาท,

๕๙๓๘๖.๕๕ บาท

(ค) ๕๙๓.๗๓ บาท, ๕๐๙๘.๘๗ บาท,

๕๐๙๗๖๘.๕๖ บาท

(๓) พ่อค้าคนหนึ่งได้รับเงินจำนวนเหล่านี้

๕๐๙.๖๓ บาท, ๘๐๘๓.๕๕ บาท,

๕๙๖๘.๗๘ บาท, ๘๐๓๖.๘๘ บาท,

กับ ๕๐๗๓๘.๖๘ บาท เขาเขาไปแลก

เปนเหรียญแ่เซ็นต์ เขาจะได้เท่าใด?

บทที่ ๒๓ทำ บาท อัฐ เป็น เหรียญเงินที่ ๆ เป็น บาท อัฐตัวอย่าง ที่ ๑ ๕๙ บาท ๓๔ อัฐ จะเป็นกี่เหรียญ ?

(๑) ทำ ๓๔ อัฐ ให้เป็นสตางค์

$$๓๔ \times ๑๐๐ \div ๖๔ = ๓๔๐๐ \div ๖๔$$

$$๖๔) ๓๔๐๐ (๕๓$$

$$\underline{๓๒๐}$$

$$๒๐๐$$

$$\underline{๑๙๒}$$

$$\underline{๘}$$

$$\underline{๓๔ \text{ อัฐ} = ๕๓ \text{ สตางค์}}$$

(๒) ๕๙ บาท ๓๔ อัฐ = ๕๙ . ๕๓ บาท

ทำให้เป็นเหรียญ

$$๕๙ . ๕๓ \times ๖ \div ๑๐ = ๓๕๗ . ๑๘ \div ๑๐$$

$$๓๕๗ . ๑๘ \div ๑๐ = ๓๕ . ๗๑ | ๘$$

$$\underline{\text{ตอบ } \$ ๓๕ . ๗๑}$$

ตัวอย่าง ที่ ๒ ๕๕ . ๖๒ เป็นกี่บาท กับกี่อัฐ ?

ทำ บาท อัฐิเป็นเหรียญเซ็นต์ๆ เป็น บาท อัฐิ ๗๑

(๑) ทำ ๕๕.๖๒ ให้เป็นบาท สดangk ก่อน

$$๕๕.๖๒ \times ๑๐ \div ๖ = ๕๕๖.๒ \div ๖$$

$$๖) ๕๕๖.๒$$

$$\underline{\underline{๙๒.๗๐}}$$

$$๕๕.๖๒ = ๙๒.๗๐ \text{ บาท}$$

(๒) ทำ ๗๐ สดangk ให้เป็นอัฐิ

$$๗๐ \times ๒๕ \div ๑๐๐ = ๔๔๘๐ \div ๑๐๐$$

$$๔๔๘๐ \div ๑๐๐ = ๔๔.๘๐$$

$$๗๐ \text{ สดangk} = ๔๔ \text{ อัฐิ } ๘๐ \text{ เบี้ย}$$

$$\therefore ๕๕.๖๒ = ๙๒ \text{ บาท } ๔๔ \text{ อัฐิ}$$

$$\underline{\underline{\text{กับ } ๘๐ \text{ เบี้ย}}}$$

แบบฝึกหัดที่ ๒๓

(๑) จงทำบาทอัฐิต่อไปนี้ ให้เป็นเหรียญเซ็นต์

(ก) ๕๘ บาท ๔๕ อัฐิ, ๗๖ บาท ๓๒ อัฐิ,
๑๙๓ บาท ๔๘ อัฐิ

(ข) ๕๑๖ บาท ๓๐ อัฐิ, ๗๐๔๘ บาท ๔๘ อัฐิ,
๙๐๔๓ บาท ๑๒ อัฐิ

- (๒) จงทำเหรียญเซ็นต์ต่อไปนี้ ให้เป็นบาทอัฐ
 (ก) ร ๘๐, ร ๑๒๕, ร ๑๙๓
 (ข) ร ๕๔.๙๐, ร ๓๗๕.๖๐,
 ร ๕๐๔๐.๗๐
 (ค) ร ๑๕๓๘.๕๓, ร ๙๔๘๖.๕๙,
 ร ๘๐๔๘.๕๔
- (๓) ฉันซื้อ ม้าที่สิงคโปร์ ๓ ม้า ๆ ละ ร ๓๑๕.๕๕
 รถ ๒ คัน ๆ ละ ร ๓๕๐.๑๕ กับหีบเพลง
 เปียนโน ร ๕๐๐.๕๐ ฉันได้ซื้อของเหล่านี้
 ทั้งหมดคิดเป็นบาทอัฐเท่าใด ?
- (๔) พ่อค้าเข้าคนหนึ่ง ส่งเข้าไปขายที่สิงคโปร์ ๑๐๕๙
 เกวียน ๆ ละ ๘๓ บาท ๕๐ อัฐ, เขาจะได้รับเป็น
 เงินเหรียญเท่าใด ?

บทที่ ๒๔

เศษสิบไม่รู้จบ

เราได้เรียน วิธีที่จะแปลงเศษส่วนเป็นทศนิยมแล้ว คือ เอาส่วน
 หารเศษ แต่บางทีเราได้พบส่วนที่จะหารเศษไม่ลงตัวเลย

เศษสิบไม่รู้จบ

๗๓

ผลหารที่เป็นทศนิยมชนิดนี้เรียกว่า เศษสิบไม่รู้จบ
ไม่มีที่สิ้นสุด

เพราะ

ตัวอย่างที่ ๑ จงแปลง $\frac{๓}{๑๑}$ ให้เป็นทศนิยม

$$๑๑) ๓.๐๐๐๐.....$$

$$. ๒๗๒๗.....$$

ในที่นี้เราได้ตั้งเป็น สอง เจ็ดๆ ซ้ำกันตลอดไป ถึงจะหาร
ต่อไปอีกสักเพียงใด ก็คงไม่ได้โดยตั้งเป็นตัวอื่น ∴ ที่จะ
แสดงว่าสองแต่เจ็ดเป็นตัวเลขที่จะซ้ำต่อไปจนไม่มีที่สิ้นสุด เรา
ได้จุด (.) ข้างบนเลขที่ซ้ำกันไว้เป็นที่ยังเกต ดังนี้ . ๒ ๗

$$\therefore \frac{๓}{๑๑} = . ๒ ๗ \text{ คือ } . ๒ ๗ ๒ ๗ ๒ ๗.....$$

ตัวอย่างที่ ๒ จงแปลง $\frac{๘}{๕๕}$ ให้เป็นทศนิยม

$$๕๕) ๘.๐๐๐..... (. ๑๔๕๔๕.....$$

๕ ๕

๒ ๕ ๐

๒ ๒ ๐

๓ ๐ ๐

๑๐

๓๐๐

๒๗๕

๒๕๐

๒๒๐

๓๐๐

๒๗๕

๒๕

ในที่นี้เลข ๕ กับ ๕ ซ้ำกันต่อไปไม่มีที่สิ้นสุด แต่เลข ๑ ไม่ซ้ำอีก

∴ เราได้จุด (.) แต่ข้างบน ๕ แล ๕ เท่านั้น

ทั้งนี้ $\frac{๘}{๕๕} = ๐.๑๔๕๔๕๔๕.....$

ตัวอย่างที่ ๓ จงแปลง $\frac{๘}{๗}$ ให้เป็นทศนิยม

๗) ๘.๐๐๐๐๐๐	๐๐๐๐๐๐
๕ ๗๑ ๔๒๘	๕ ๗๑ ๔๒๘

ในที่นี้เลข หก ตัว คือ ๕ ๗ ๑ ๔ ๒ ๘ ซ้ำกัน ตลอด ไปทั้ง
 ดำริบไม่มีที่สิ้นสุด เราควร ได้ จุด ข้าง บน ทั้ง หก ตัว แต่ในตำรา
 เลข เมื่อ มี ตัว ที่ ซ้ำ กัน ตั้ง แต่ สาม ขึ้น ไป เรานิยม กัน ได้ จุด แต่
 ข้าง บน ตัว หัก แล ตัว หัก เท่านั้น พอ เป็น ที่ สังเกต ได้

เศษสิบไม่รู้จัก

๗๕

∴ เลข ตัว ของ เรา ควร เขียน เป็น ดังนี้ . ๕ ๗ ๑ ๔ ๒ ๙ คือ
หมายความว่า เลข ตั้งแต่ ตัว หัก (คือ ๕) จนถึง ตัว ทำย (คือ ๙)
จะ ซ้ำ กัน ทั้ง สำหรับ ตลอด ไปจน ไม่มี ที่ สิ้น สุด

$$\therefore \frac{๔}{๗} = . ๕ ๗ ๑ ๔ ๒ ๙$$

แบบฝึกหัดที่ ๒๔

จง แปลง เศษ ส่วน ต่อไป นี้ เป็น เศษ สิบไม่รู้จัก

- (๑) $\frac{๕}{๙}, \frac{๗}{๙}, \frac{๑๗}{๙๙}$
- (๒) $\frac{๕๔}{๙๙}, \frac{๒๕}{๓๓}, \frac{๓๒}{๓๓}$
- (๓) $\frac{๒๒}{๕๕}, \frac{๑๙}{๓๐}, \frac{๕}{๖}, \frac{๔๓}{๓๓}$
- (๔) $\frac{๒๓๔}{๙๙๙}, \frac{๖๔}{๑๑๑}, \frac{๑๕๑}{๓๓๓}$
- (๕) $\frac{๑๐๗๓}{๙๙๐๐}, \frac{๔๕๙}{๓๐๐๐}, \frac{๙๔๑}{๑๙๙๐}$
- (๖) $\frac{๙๕๓}{๑๖๖๕}, \frac{๔๓}{๑๓๒}, \frac{๓๕๒๖}{๔๙๙๕}, \frac{๔๙๙}{๖๐๐}$

บทที่ ๒๕ (ก)

แปลง เศษ สิบ ไม่รู้จัก เป็น เศษ ส่วน

ตัวอย่าง ที่ ๑ จงแปลง . ๕ ให้เป็น เศษ ส่วน

$$. 5 = . 5 5 5 5 \dots$$

$$. 5 5 5 \dots \text{สิบหน} = 5 . 5 5 5 \dots$$

$$\text{แต่ } . 5 \text{ (คือ หน เดียว) } = . 5 5 5 \dots$$

$$\therefore . 5 \text{ สิบหน } = . 5 \text{ หนเดียว} = 5 . 0 0 0 \dots$$

$$\therefore . 5 \text{ เก้าหน } = 5 .$$

$$\therefore . 5 \text{ หนเดียว} = 5 | 5$$

$$\therefore . 5 = 5 | 5$$

กฎที่ ๑ ที่จะ แปลง เศษ สิบ มีรู้จบ ให้เป็น เศษ ส่วน จงเอาตัวมีรู้จบ เป็น เศษ แล้วได้ ๙ เป็น ส่วน ให้ครบตัว
กับตัวไม่รู้จักเช่น . ๕ ๕ มีตัวไม่รู้จัก สอง∴ เราได้ ๙ เป็น ส่วน สอง ตัว

$$\text{คือ } . 5 5 = \frac{55}{100}$$

แปลงเศษสิบไม่รู้จบ เป็นเศษส่วน

๗๗

ตัวอย่างที่ ๒ จงแปลง . ๕ ๗ ๕ ๖ ให้เป็นเศษส่วน

ตัวมีรู้จบที่จะเป็นเศษ มี ๕ ตัว

$$\therefore . ๕ ๗ ๕ ๖ = \frac{๕๗๕๖}{๑๐๐๐๐}$$

แบบฝึกหัดที่ ๒๕ (ก)

จงแปลงเศษสิบไม่รู้จบต่อไปนี้ให้เป็นเศษส่วนอย่างต่ำ

- ๑ . ๕, . ๗, . ๙, . ๕
- ๒ . ๓ ๖, . ๕ ๙, . ๗ ๕, . ๖ ๕
- ๓ . ๓ ๐ ๖, . ๕ ๙ ๙, . ๗ ๐ ๕, . ๖ ๕ ๙
- ๔ . ๐ ๕ ๕ ๖, . ๐ ๓ ๒ ๐ ๕, . ๕ ๗ ๑ ๕ ๒ ๙
- ๕ . ๗ ๑ ๕ ๒ ๙ ๕, . ๐ ๐ ๐ ๕ ๓, . ๓ ๐ ๐ ๐ ๕

บทที่ ๒๕ (ข)

แปลงเศษสิบไม่รู้จบ เป็นเศษส่วน

ตัวอย่างที่ ๑ จงแปลง . ๗ ๕ ๒ ให้เป็นเศษส่วน

$$. ๗ ๕ ๒ = . ๗ ๕ ๒ ๕ ๒ ๕ ๒ \dots\dots\dots$$

$$\cdot ๗๕๒๕๒ \dots \text{พัน หน} = ๗๕๒ . ๕๒ \dots$$

$$\cdot ๗๕๒๕๒ \dots \text{สิบ หน} = \underline{\underline{๗ . ๕๒ \dots}}$$

$$\therefore ๗๕๒๕๒ \dots (๑๐๐๐ - ๑๐) \text{หน}$$

$$\text{คือ } ๙๙๐ \text{ หน} = \underline{\underline{๗๕๕ . ๐๐ \dots}}$$

$$\therefore ๗๕๒๕๒ \dots \text{หน เดี่ยว} = \frac{๗๕๕}{๙๙๐}$$

$$\therefore ๗๕๒ \dots = \frac{๗๕๕}{๙๙๐}$$

กฎที่ ๒ ที่ จะ แปลง เศษ สิบ มิรู้จบ ที่มี ตัว รุ้จบ ปน อยู่

ด้วย ให้ เป็น เศษ ส่วน

- (๑) เอา ตัว รุ้จบ ลง ออก เลี้ยว จาก จำนวน ทศ นิยม ทั้ง
หมด (คือ ทั้ง ตัว รุ้จบ แล ไม่ รุ้จบ รวม กัน) แล้ว
เอา ลง มา เป็น เศษ

- (๒) ใส่ ๙ ลง เป็น ส่วน ครอบ ตัว กัน กับ ตัว ไม่ รุ้จบ
แล้ว แล ๐ ลง ข้าง ท้าย ๙ ครอบ ตัว กัน กับ ตัว รุ้จบ

ตัวอย่างที่ ๒ จง แปลง . ๒๑๕ เป็น เศษ ส่วน

$$\underline{\text{ขั้นที่ ๑}} \quad \text{เศษ ของ เรา} = ๒๑๕ - ๒$$

แปลงเศษสิบนิรุจน์เป็นเศษส่วน

๗๔

$$= ๒๑๓ \left\{ \text{กฎ ๒ ข้อ (๑)} \right\}$$

$$\underline{\text{ขั้นที่ ๒}} \quad \text{ส่วนของเร} = ๙๙๐ \left\{ \text{กฎ ๒ ข้อ ๒} \right\}$$

$$\therefore \quad ๒๑ \frac{๕}{๙} = \frac{๒๑๕ - ๒}{๙๙๐} = \frac{๒๑๓}{๙๙๐}$$

ตัวอย่างที่ ๓ จงแปลง $๗๒ \frac{๕}{๙}$ ให้เป็นเศษส่วน

$$๗๒ \frac{๕}{๙} = \frac{๗๒๕ - ๗๒}{๙๙๐}$$

$$= \frac{๗๒๑๓}{๙๙๐}$$

ตัวอย่างที่ ๔ จงแปลง $๑๑.๕๒๖ \frac{๕}{๙}$ ให้เป็นเศษส่วน

จำนวนทศ:

$$๑๕.๒๖ \frac{๕}{๙} = \frac{๑๕๒๖ - ๑๕๒}{๙๐๐}$$

$$= \frac{๑๕๑๐}{๙๐๐}$$

$$\therefore \quad ๑๑.๕๒๖ \frac{๕}{๙} = ๑๑ \frac{๑๕๑๐}{๙๐๐}$$

แบบฝึกหัดที่ ๒๕ (๒)

จงแปลงเศษสิบ มีรู้อย่างต่อไปนี้ให้เป็นเศษส่วนอย่างต่ำ

- ๑ . ๔๘, . ๖๓, . ๘๓, . ๙๒, . ๙๘
- ๒ . ๔๒๓, . ๓๓๘, . ๖๗๖, . ๘๒๔, . ๙๓๓
- ๓ . ๒๑๕, . ๔๐๘, . ๗๓๘, . ๘๖๒, . ๙๐๓
- ๔ . ๑๐๘๓, . ๑๗๒๘, . ๒๘๖๓, . ๔๗๕๒
- ๕ . ๓๕๙๖, . ๗๒๘๕, . ๙๔๗๓, . ๙๖๑๘
- ๖ . ๔.๕๒, . ๕.๓๘๓, . ๗.๐๗๕, . ๑๕.๗๐๕๕

บทที่ ๒๖

ทศนิยม ๖

นักเรียนจงสังเกต ตัวอย่างวิธีทำต่อไปนี้ให้ที่

ตัวอย่างที่ ๑ จงทำเลขต่อไปนี้ให้สำเร็จ

$$.๒๘๕ \times .๐๐๒ \times ๑.๘$$

$$.๐๐๘ \times .๐๓๘$$

ตัวอย่าง ระคน

๙๐

แปลงเศษสิบ เป็น เศษ ส่วน

$$\frac{๒๘๕}{๑๐๐๐} \times \frac{๒}{๑๐๐๐} \times \frac{๘}{๑๐} = \frac{๔๕}{๑๐๐๐} \times \frac{๓๘}{๑๐๐๐}$$

๓

$$\frac{๒๘๕}{๑๐๐๐} \times \frac{๒}{๑๐๐๐} \times \frac{๘}{๑๐} \times \frac{๑๐๐๐}{๑๐} = ๓$$

ตอบ ๓.

ตัวอย่าง ที่ ๒ ทำ โดย ไม่ต้อง แปลง เป็น เศษ ส่วน

$$\begin{array}{r} .๐๑๕ \quad .๘๓๘ \\ .๑๕๕ \times ๕.๕๕๕ \\ \hline ๕.๕๐๕ \\ ๕.๕๐๕ \\ .๒๒๓ \end{array}$$

๓๓

$$\begin{array}{r} .015 \times .83 \\ \hline .2235 \end{array}$$

ถ้าถามตามวิธีเศษส่วน แต่ต้องระวังที่จะได้จุดให้ถูกต้อง

$$.015 \times .83 = .01245$$

$$\therefore .01245 \div .223 = .056247 \dots$$

$$\text{ตอบ } .056247 \dots$$

ตัวอย่างที่ ๓ จงทำเศษต่อไปนี้อย่างรวดเร็ว

$$\frac{3.05}{.04275} \times \frac{.342}{4.216} \times \frac{1.5318}{.27}$$

ทำให้เป็นเศษส่วนก่อน

$$\begin{array}{r} 3 \quad 5 \\ \hline 4275 \\ \hline 100000 \end{array} \times \begin{array}{r} 342 \\ \hline 4216 \\ \hline 10000 \end{array} \times \begin{array}{r} 15318 \\ \hline 27 \\ \hline 10000 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4275 \\ \hline 100000 \end{array} \times \begin{array}{r} 15318 \\ \hline 10000 \end{array} \times \begin{array}{r} 15318 \\ \hline 27 \\ \hline 10000 \end{array}$$

คราวนี้ทำตามวิธีเศษส่วนสามัญ

$$\begin{array}{r} 3 \quad 5 \\ \hline 4275 \\ \hline 100000 \end{array} \times \begin{array}{r} 342 \\ \hline 4216 \\ \hline 10000 \end{array} \times \begin{array}{r} 15318 \\ \hline 27 \\ \hline 10000 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4275 \\ \hline 100000 \end{array} \times \begin{array}{r} 15318 \\ \hline 10000 \end{array} \times \begin{array}{r} 15318 \\ \hline 27 \\ \hline 10000 \end{array}$$

ตัว อย่าง ระคน

๔๓

$$\begin{array}{r} \text{๔๔} \\ \text{๔๔} \\ \hline \text{๔๔} \end{array} \times \begin{array}{r} \text{๔๔๔๔๔๔} \\ \hline \text{๔๔๔๔๔๔} \\ \text{๔๔๔๔๔๔} \\ \text{๔๔๔๔๔๔} \end{array} \times \begin{array}{r} \text{๔๔} \\ \hline \text{๔๔๔} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{๔} \\ \times \text{๔๔๔} \\ \hline \text{๔๔๔} \end{array} \times \begin{array}{r} \text{๔๔๔๔๔๔} \\ \hline \text{๔๔๔๔๔๔} \end{array} \times \begin{array}{r} \text{๔๔} \\ \hline \text{๔๔} \end{array}$$

= ๓๓.

ตอบ ๓๓.

ตัว อย่าง ที่ ๔ จึงชี้ให้เห็น ว่า

$$\begin{aligned} & ๓ + \frac{๑}{๑๒} = ๓.๐๘๓๓ \\ & ๓ + \frac{๑}{๑๒} \\ & \frac{๑}{๑๒} = \frac{๑}{๑๒} = \frac{๑๒}{๑๒} = .๐๘๓๓ \end{aligned}$$

$$\therefore 3 + \frac{1}{7 + \frac{1}{10}} = 3.14159$$

ตัวอย่างที่ ๕ .๗๕ ของ ๑๕๖.๔๘ บาทเป็นเท่าใด?

วิธีทำอย่าง ที่ ๑

แปลง .๗๕ ให้เป็นเศษส่วน อย่างต่ำ

$$\text{ดังนั้น } .๗๕ = \frac{๗๕}{๑๐๐} = \frac{๓}{๔}$$

คราวนี้ หาค่าของ $\frac{๓}{๔}$ ของ ๑๕๖.๔๘ บาท

$$\text{ดังนั้น } ๑๕๖.๔๘ \times \frac{๓}{๔} = \underline{๑๑๗.๓๖} \text{ บาท}$$

วิธีทำอย่าง ที่ ๒

คุณกัม ตามวิธีทศนิยมที่เดียว ดังนั้น

$$๑๕๖.๔๘ \times .๗๕$$

$$\underline{๑๕๖.๔๘}$$

$$\underline{.๗๕}$$

$$๗.๘๒๔๐$$

$$\underline{๑๐๙.๕๓๖}$$

$$\underline{๑๑๗.๓๖๐๐}$$

ตอบ ๑๑๗.๓๖ บาท

วิธี ทำทาง ทศนิยม ที่ เต็มจนมัน จะ ง่าย กว่า ที่ แปลงเป็น เศษ
ส่วน ก่อน

ตัว อย่าง ที่ ๖ จง หาค่า ของ ๓.๖๕ ของ ๑๑๕.๓๕ บาท

$$๑๑๕.๓๕ \times ๓.๖๕$$

$$\underline{๓.๖๕}$$

$$๕.๗๖๗๕$$

$$๖๗.๒๑๐$$

$$\underline{๓๔๖.๐๕}$$

$$\underline{\underline{๔๒๑.๐๒๗๕}}$$

ตอบ ๔๒๑.๐๒๗๕ บาท

ใน ทาง การ จริง ๆ ผล ที่ ได้ ตอบ นี้ ก็ เป็น ๔๒๑ บาท
กับ ๒ สตางค์ ๗๕ ที่ เหลือ อยู่ นั้น

(คือ $\frac{๗๕}{๑๐๐๐๐}$ ของ บาท) มี คำน้อย เต็ม ที่ ทั้ง

เสีย ไม่นับ เลย ก็ได้

ตัว อย่าง ที่ ๗ ๒.๘๑๔๑๕ ของ ธาติคย์ เป็น เวลา เท่า ไ้ ?

๒. ๘๑๔๑๕

อาทิตย์

๗

๕. ๖๘๘๐๕

วัน

๒๔

๒. ๗๘๖๒๐

๑๓. ๘๘๑๐

๑๖. ๗๗๗๒๐

ชั่วโมง

๖๐

๔๖. ๖๓๒๐๐

นาที

๖๐

๓๗. ๘๒๐๐๐

เดกัสน์

ตอบ ๒ อาทิตย์, ๕ วัน, ๑๖ ชั่วโมง, ๔๖ นาที,
๓๗. ๘๒๐๐๐ เดกัสน์

ตัวอย่างที่ ๘ จง หาค่า ของ . ๘๓ ของ ๙๒๗๐.๘๐

แปลง . ๘๓ ให้เป็นเศษด้วย อย่างต่ำ

$$\text{ดังนั้น } . ๘๓ = \frac{๘๓-๘}{๘๐} = \frac{๗๕}{๘๐} = \frac{๕}{๖}$$

ทราบว่า หาค่า ของ $\frac{๕}{๖}$ ของ ๙๒๗๐.๘๐

ตัว อย่าง ระคน

๙๗

$$\text{ตัวนี้} \quad \text{ร} \quad ๒๗๐.๙๐ \times ๕ \div ๖$$

$$= \text{ร} \quad ๒๒๕.๗๕$$

$$\text{ตอบ} \quad \text{ร} \quad ๒๒๕.๗๕$$

เมื่อ มี เศษ สิบ มิรู้จบ ก็ จง แปลง ให้ เป็น เศษ ส่วน
เต็ม ก่อน เสมอ

ตัว อย่าง ที่ ๙ จง แปลง ๑.๔๕ บาท ให้ เป็น ทศนิยม

ของ ๑๐ บาท

$$\frac{๑.๔๕}{๑๐} = .๑๔๕$$

$$\text{ตอบ} \quad .๑๔๕$$

ตัว อย่าง ที่ ๑๐ จง แปลง ร ๓.๕๕ ให้ เป็น ทศนิยม

ของ ร ๑๕

.๗๑

$$\frac{๓.๕๕}{๑๕} = .๒๓๖๖..... = .๒๓๖$$

๓

$$\text{ตอบ} \quad .๒๓๖$$

ตัว อย่าง ที่ ๑๑ จง เขียน ๖ ชั่วโมง ให้ เป็น ทศนิยม ของ อาทิกย์

$$๑ \text{ อาทิกย์} = ๗ \text{ วัน} = ๑๖๘ \text{ ชั่วโมง}$$

$$\begin{array}{r} ๑ \\ ๒ \\ \hline ๑๖๘ \\ ๒๘ \end{array} \quad \begin{array}{r} ๑ \\ \hline ๒๘ \end{array}$$

$$= .๐๓ | ๕๗๑๕๒๘ | ๕๗๑๕๒๘ | \dots\dots\dots$$

$$\text{ตอบ } .๐๓๕๗๑๕๒๘$$

ตัวอย่างที่ ๑๒ จงทำ ๕ ภา ๓ ศอก ให้เป็น ทศนิยม

ของ ๑ เส้น

$$๑ \text{ เส้น} = ๒๐ \text{ ภา} = ๘๐ \text{ ศอก}$$

$$๕ \text{ ภา } ๓ \text{ ศอก} = ๒๓ \text{ ศอก}$$

$$\frac{๒๓}{๘๐} = .๒๘๗๕$$

$$\text{ตอบ } .๒๘๗๕$$

ตัวอย่างที่ ๑๓ ชาย ผู้หนึ่ง ใช้จ่ายเงินไปเสีย .๖ ของเงินทั้งหมด แล้ว ใช้จ่ายไปเสียอีก .๗๕ ของเงินที่เหลืออยู่ เงินที่ยังเหลือ อยู่ นอก จาก ใช้จ่าย ทำให้เป็น ทศนิยม ของ เงิน เดิม

(๑) เขา ใช้จ่าย .๖ ของเงินทั้งหมด

$$\therefore \text{ เขายัง เหลือ เงิน อยู่ } ๑ - .๖ = .๔$$

ของ เงิน ทั้งหมด

ทวิ อย่าง ระคน

๘๘

(๒) เขายัง ไข่เสีย ๗๕ ของเงินที่เหลือนี้ อีก
คือ . ๗๕ ของ . ๘ = . ๓๐๐ = . ๓

(๓) ∴ เขา ไข่เสีย หมด ด้วย ถัพ = . ๗ + . ๓
= . ๑ ของเงินเดิม

∴ ยังมี เงินเหลือ อยู่ ๑ - . ๑ = . ๑ ของเงินเดิม

ทวิ อย่าง ที่ ๑๕ ชาย ผู้หนึ่ง มี หุ่น $\frac{๒}{๑๕}$ ของเรือ ค้า ขาย ถ้า ๑
ขาย หัก เขาขาย ไป เสีย . ๑๓ ๕ ๑ ของ หุ่น
นั้น ที่ ยัง เหลือ อยู่ จะ เป็น ทศนิยม เท่า ไฉ ของ
เรือ ทั้ง หมด ?

เขาขาย ไป เสีย . ๑๓ ๕ ๑ ของ หุ่น

$$. ๑๓ ๕ ๑ = \frac{๑๓ ๕ ๑ - ๑}{๑๐๐๐๐}$$

$$= \frac{๑๓ ๕ ๐}{๑๐๐๐๐} = \frac{๑๓ ๕}{๑๐๐๐}$$

๕๕

∴ เขาขายไป เสีย $\frac{๕๕๕}{๕๕๕}$ ของ $\frac{๒}{๕๕}$

๑๑๑

$$= \frac{๒}{๑๑๑}$$

ทศ นิยม

$$\text{แต่แรกเขามียุ่ } \frac{๒}{๑๕} \text{ แต่เขา ขายเสีย } \frac{๒}{๑๑๑}$$

$$\therefore \text{ เขา ยังคงมี เหลืออยู่ } \frac{๒}{๑๕} - \frac{๒}{๑๑๑}$$

$$= \frac{๗๔ - ๑๐}{๕๕๕} = \frac{๖๔}{๕๕๕}$$

$$\text{คือ } \frac{๖๔}{๕๕๕} \text{ หรือ } ๑๑ \frac{๔}{๕} \%$$

แบบฝึกหัดที่ ๒๖

โจทย์ ระคน

จง สังเกต ทศ นิยม ที่ ไม่ รู้ ใจ ฝน หนาว คอย ใต้ ทุ่ง
แต่ เพียง หก ตำแหน่ง เท่านั้น ก็ พอ

(๑) จง ทำ ๒ ข้อ ให้ เป็น เศษ ส่วน, แล จง ทำ $\frac{๗๓}{๔๐}$

ให้เป็น ทศ นิยม

(๒) เดิม ยน คน หนึ่ง จะ เขียน \$ ๗.๐๕, แต่ ไป เริ่ม
ตง เป็น \$ ๗.๕, ดังนั้น เขา จะ เขียน ผิด ไป กี่ มา ต่ น อย

โจทย์ ระคน

๘๑

- (๓) .๐ ๐ ๓ เขา ๑๑๐๐ คุณ ได้ผลเท่า ไฉน แล้ว เขา
๓๐๐๐๐ หาร
- (๔) ๓๗.๐ ๒๘ + ๑๙๒.๕๕ + .๐๐๑ + ๑
+ ๑ ๖๐ ๒๕
- (๕) จง ประเมิน จำนวน ค่อย ไปนี้ เข้า ด้วย กัน . ๗ ของ
๑๘ คำ ถึง , .๐๗๕ ของ ๑๐ ชั่ง แล .๐๕ ของ
๕๕๐.๕๕ บาท
- (๖) .๐๐ ๒๗ + $๒\frac{๑}{๑๑}$ ให้ จง ทำ ให้ เปน เลข ดำ ไร่ จ
- (๗) ๑๐.๐ ๒๕ เขา .๙๒๘๘ หาร
- (๘) จง ทำ .๙๕๙๕ ให้ เปน เศษ ส่วน อย่าง คำ ที่ สุด
- (๙) ๕๕.๖ ๖๕ เขา ๓.๗๐๒ ถบ แล้ว คุณ ผล
นี้ ด้วย .๐๐๓
- (๑๐) เลข ต้อง จำนวน ปน กัน อยู่ เปน ๑๑๒.๙๑๖ แล
มัน ต่าง กัน อยู่ เท่า กับ (๖๒.๐๙ -- ๓๘.๗๑)
จง หา จำนวน ทั้ง สอง นั้น
- (๑๑) ใน หัว เมือง แห่ง หนึ่ง มี คน อยู่ ๑๒๕๐๐ คน ใน
จำพวก คน เหล่า นั้น มี ชาย อยู่ .๕, หญิง .๓๖, นอก
นั้น เปน เด็ก ทั้ง สิ้น ถาม ว่า จะ มี เด็ก เท่า ไฉน ?

- (๑๒) ๗๒๐ เขา . ๓๐๒๕ คุณแก้วเขา . ๐๐๑๒๕ ทาร
- (๑๓) จงหาค่าของ ๐๑๗ ของ ๕๕๐๐ . ๘๐
- (๑๔) จงหาค่าของ ๔ . ๖๕ ของเงิน ๕๔๕ . ๔๔ บาท
- (๑๕) . ๐๐ . ๑๔ ๗๑๑๘ เขา . ๐๐๐๐๑๗ ทาร
- (๑๖) ตั้งเลข . ๒๕๘๘ แก้วเขา . ๒๕ ถม
- (๑๗) จงหาค่าของ . ๒๗๕ ของ ๑๕ ทำถึง + . ๕๕
ของ ๔ บาท ๔๕ สดางค์ + ๑๕ . ๕ ของ ๔๕ สดางค์
- (๑๘) จงทำ . ๑๒๕ ของซึ่งให้เป็นเศษส่วนของ ๑๐ ทำถึง
- (๑๙) จงทำ . ๐๓๕ ของ ๕ ซึ่งให้เป็นทศนิยมของ
๒ . ๖ ของ ๑๕ ทำถึง
- (๒๐) จาก . ๘๗๕ ของ ๕๕๐๕ . ๗๖ เขา . ๕๖ ของ
๕ ๑๔๘ . ๔๔๔ ถม
- (๒๑) จงทำบาณชี้เงินต่อไปนี้ :-
มีด ๔ โหล ๆ ละ ๓ . ๗๕ บาท ช้อน ๓ โหล ๆ ละ
๓ . ๕๕ บาท เสิร์ของ กระถาง ต้นไม้ ๓ เสิร์ ๆ ละ
๑๘ . ๕๖ บาท ถ้วยแก้ว ๘ โหล ๆ ละ ๕ . ๘๕ บาท
ช้อน ๔ โหล ๆ ละ ๒ . ๙๐ บาท ผ้าปูโต๊ะ ๖
ผืน ๆ ละ ๒๕ . ๖๐ บาท จาน ๖ โหล ๆ ละ ๔ . ๕๕
บาท โคม สำหรับโต๊ะ ๔ โคม ๆ ละ ๓๖ . ๗๐ บาท

(๒๒) จงทำเลขนี้ ให้สำเร็จ โดยไม่ต้องทำให้เป็น

$$\text{เศษ ส่วน} \quad \frac{.๙๐๘ \times ๖๑.๗๕}{.๐๐๕}$$

(๒๓) ตั้งเลข . ๐๐๐๐๖๔๒ ลง แล้วเอา . ๐๒๕ ทาร

(๒๔) จงคิดราคาค่าจ้าง ทำ ถนน ยาว ๒๐๕ . ๘๕ วา เป็น
เงิน วา ละ ๒๑๕ . ๔๘ บาท

(๒๕) เลข ๑๑ . ๓๙ จะมียู่ ในเลข ๙๒ . ๘๙ กี่ คน ?

(๒๖) ถ้า ราคาค่าจ้าง ทำ ถนน ๑๐๐๐๐ บาท เป็น เงิน . ๗๕ ของ
ซึ่งหนึ่ง ถนน ยาว ๗๕ . ๖ เส้นจะเป็นราคาเท่าใด ?

(๒๗) ใน โรงเรียน แห่ง หนึ่ง มีนักเรียน . ๕๒ ที่มีอายุเกิน
กว่า ๑๔ ปี, แต่ . ๒๔ ที่มีอายุเกิน ๑๓ ปี นอก
จากนี้ยังมีอยู่ อีก ๒๔ คนที่มีอายุต่ำกว่า ๑๓ ปี
ถามว่า รวม ด้วยกัน ทั้ง หมาดจะ มี เด็ก กี่ คน, แต่ที่
มีอายุเกิน กว่า ๑๔ ปี กี่ คน, เกิน กว่า ๑๓ ปี กี่ คน ?

$$(๒๘) \quad \text{จงทำ} \quad \frac{๑.๕}{.๐๗๕} \times \frac{๓.๒๕}{๑\frac{๑}{๒}} + \frac{๑.๘๗๕}{๒.๑}$$

$$\times \frac{๓.๕}{๓.๗๕} \quad \text{ให้เป็น เลข สำเร็จ}$$

(๒๙) จงทำ $\frac{๓}{๙}$ ของ ห้าคำถึง + . ๖ ๒ ๕ ของ หก
คำถึง - . ๕ ๔ ๕ ของ ๓๓ . ๖ ๖ บาท ให้ เป็น
ทศนิยม ของ ๔ . ๕๐ บาท

(๓๐) . ๑๕ ของ ๑๐๐ ซึ่ง กับ . ๐๗ ของ ๑๓๕๐๐ บาท
แปลกกัน เท่าไร ?

(๓๑) . ๐๑๕ ของ ๕๐ ซึ่ง จะเป็นเศษ ส่วนเท่าใด
ของ ๘ ๑๐๐ ?

(๓๒) ในจำนวนเงิน ๘ ๑๕ ๕๓ . ๗๙ จะมีกี่บาทที่
ต่าง ? กับทำให้เป็นบาทอัฐีด้วย

(๓๓) ช่างไม้ซื้อไม้ซุง ๑๒ ต้น เปนราคา ต้น ละ ๑๓๕
บาท ๔๘ อัฐี ถามว่า จะเป็นเหรียญ คอตกาก็เหรียญ ?

(๓๔) จงทำให้เห็นว่า $\frac{๓}{๒} \times \frac{๑}{๓} + \frac{๑}{๔}$

$$\frac{๓}{๒} \times \frac{๑}{๓} + \frac{๑}{๔}$$

$$\times \left\{ \frac{๕}{๑๒} + \frac{๑}{๑๕} \right\} \text{ เปน } ๒ \text{ จริง}$$

(๓๕) จงทำ ๓ คูณ ๔ นิ้ว ให้เป็นทศนิยม ของ ๕ เส้น

(๓๖) ชายผู้หนึ่ง ซื้อ รถจักรยานมา ๑๕ คัน เปนราคา
คัน ละ \$ ๒๐๗ . ๕๐ แต่เมื่อเขาได้รับ บิณห์

โจทย์ ระคน

๑๔๕

- ในบิต มีแจ้งว่า รถ ๑๕ คัน ราคาคันละ \$ ๒๐๐.๗๕
ถามว่าบิตจะคิดค่า รถ ๑๕ คัน นั้น ชาติไปเท่าใด ?
- (๓๗) ชายสามคน เข้าทุนกัน ซื้อน้ำอบมา ๑๐๐,๐๐๐ ขวด
ราคาขวดละ ๗๕ สตางค์ แล้ว เขาไป ขาย ขวด
ละ ๑.๕๙ บาท, หุ้นของคนที่ ๑ มีอยู่ . ๓
ของคนที่สอง มีอยู่ . ๕๕ ของทุนทั้งหมด ถาม
ว่าคนสามคนนั้น จะแบ่งกำไร กันเป็นคนละเท่าใด ?
- (๓๘) ฉัน ได้ออกเงิน ไป $\frac{๕}{๙}$ ของเงิน ของฉัน, กับ
อีก . ๓๗๕ ของเงินที่เหลืออยู่ แล้วฉันยัง
มีอยู่อีกถึง ๑.๖๘๗๕ ซึ่ง ถามว่าเมื่อเดิม
ฉันมีเงิน อยู่เท่าใด ?
- (๓๙) ชายผู้หนึ่ง ได้ ใช้เงิน ของเขา ไปเสีย . ๖ กับ ได้ ใช้
ไปอีก . ๗๕ ของเงินที่เหลืออยู่ ถามว่าที่ยัง
คงเหลืออยู่อีกนั้น จะ เป็นทศนิยม อะไรของเงินเดิม ?
- (๔๐) (ก) มีหุ้น อยู่ในเรือกลไฟดำหนึ่ง . ๕๘ นอก
จากนั้น เป็น หุ้น ของ (ข) ถ้าหุ้น ของ (ก)
แก่ (ข) ต่างกัน อยู่เป็นเงิน ๓๗.๕๖ ซึ่งดังนี้
ถามว่าหุ้น ใน เรือ ทั้ง หมดนั้น จะ เป็น เท่าใด ?

- (๔๑) ชายผู้หนึ่ง มี หุ่น อยู่ $\frac{๓}{๑๕}$ ของ เรือ ไฟ ลำ หนึ่ง แต่
เขาได้ขายเสีย . ๑๓ $\frac{๕}{๑๐}$ ของ หุ่น ถามว่าเขา
จะยังมี หุ่น อยู่อีก เป็นเศษส่วน อะไรของ รากาเรือไฟ ?
- (๔๒) ถึง น้ำ เหล็ก ถึง หุ่น มี น้ำ อยู่เต็ม แต่ บัง เติญ รั่ว เสีย
. ๐๗ ของ น้ำ นั้น ภายหลัง มี คน มา ตัก เอา ไป
๓๐๑ ให้ น้ำ ที่ ยัง คง เหลือ อยู่ นี้ เป็น ครัง ถึง ขอด
ถาม ว่า ถึง เหล็ก นั้น จะ จู น้ำ ก็ ไห ?
- (๔๓) ตะปู กว อัน หนึ่ง มี เกล็ด ยาว เป็น ระยะ ห่าง กัน . ๐๑๒๕
ของ นิ้ว ถ้า จะ ไข ลง ไป ให้ ถึง ลัก . ๙ นิ้ว,
ถาม ว่า จะ ต้อง ไข ถึง รอม ?
- (๔๔) ชายผู้ หนึ่ง ชาย ที่ ให้ แก่ เอกชน ผู้ หนึ่ง เสีย . ๓ $\frac{๕}{๑๐}$
ของ ที่ เติม แล้ว ขาย ไป อีก $\frac{๕}{๑๓}$ ของ ที่ ๆ เหลือ
อยู่ แก่ เอกชน อีก คน หนึ่ง . ถาม ว่า เขา จะ มี ที่ เหลือ
อยู่ อีก เป็น ส่วน เท่า ไฉ ของ ที่ เติม ?
- (๔๕) จะ เอา เศษ อะไร คูณ ๑๐๐๑ ให้ ได้ ผล . ๐๒ ?
- (๔๖) เด็ก คน หนึ่ง ใช้ เงิน ไป . ๖ ของ เงิน เติม, แล้ว ใช้
ไป อีก . ๒ $\frac{๕}{๑๐}$ ของ เงิน ที่ เหลือ อยู่ แล้ว เขายัง มี

โจทย์ระคน

๔๗

อยู่อีก ๔ บาท ๒ สตึง ถาม ว่า ที่ แรก เขามี
เงิน อยู่เท่า ไฉน ?

(๔๗) เมื่อ ได้ เอา เงิน ไป $\frac{1}{3}$ ของ เงิน ใน ถุง ของ นั้น แล้ว

นั้น กลับ มา นับ ดู เห็น ว่า ๗ ๕ ของ เงิน ที่ เหลือ
อยู่ เป็น ๖ บาท ๑ สตึง ถาม ว่า เติม ใน ถุง นั้น มี
เงิน อยู่เท่า ไฉน ?

(๔๘) ถัด จาก รั้ว ยาน มี ขนาด ๑ . ๒ ๕ ของ ภาชนะ รอบ
ถ้ำ เดิน ไป ได้ ชั่วโมง ละ ๔ ๒ ๖ . ๒ ๕ แล้ว
ถาม ว่า มี นก หนึ่ง จะ หนี ไหว ได้ ก็ รอบ ?

(๔๙) จะ หา ทศ นิยม อะไร มา คูณ กับ $5\frac{1}{3}$

+ $4\frac{1}{4}$ — ๒ . ๓ ๕ ให้ เป็น จำนวน เต็ม ที่ ค่า ที่ สูง ?

(๕๐) จง ทำ ๑ . ๐ ๓ ๒ ๗ ๕ ของ เส้น ให้ เป็น ทศ นิยม ของ ๖

(๕๑) จง ทำ ภาษี เงิน ของ ราย ถึง ของ ต่อ ไปนี้ ที่ นาย
เบ่ง ได้ ซื้อ ไป จาก ห้าง แบดแมน บริษัท แต่ ได้ ใช้
เงิน ให้ แล้ว วันที่ ๑๓ สิงหาคม ร.ศ. ๑๑๘ เสีย แล้ว

ที่ ๑ มิถุนา	ผ้า	๒๐ หลา ๆ ละ	๕.๓๕ บาท
๖๕ ๖	กำมหยี่	๑๕ หลา ๆ ละ	๘.๔๗ ๖
ที่ ๓ กรกฎาคม	แพร	๑๐ หลา ๆ ละ	๑๒.๕๕ ๖
๖๘ ๖	ดุกไม้	๒๗ หลา ๆ ละ	๒.๗๕ ๖
๖๑๒ ๖	ครุย	๕๕ หลา ๆ ละ	๔.๘๓ ๖

(๕๒) จำนวนของเหล่านี้ นายทัดได้ซื้อไปจากห้าง
ทศแมน แต่ได้ใช้เงินให้ตั้งแต่วันที่ ๓๑ กรกฎาคม
ร.ก. ๑๑๘ จงทำบัญชีให้ถูกต้อง

ที่ ๕ มิถุนา	โคมรถจักรยาน ๓ โคม ๆ ละ	๘.๕๕ บาท
๖๘ ๖	แคร่ใบ ๆ ๒ อัน ๆ ละ	๗.๗๕ ๖
๖๑๗ ๖	ฮาน ๑ ฮาน	๑๕.๘๔ ๖
๖๑๘ ๖	เกือก ๔ คู่ ๆ ละ	๑๑.๗๐ ๖
๖๓๐ ๖	ธงช้าง ๑๔๔ คัน ๆ ละ	.๕๕ ๖

(๕๓) จงทำบัญชีของรายสิ่งของต่อไปนี้

โคมยี่ปุ่น	๒๐๐ โคม ๆ ละ	๓๓ สตางค์
เทียนไข	๒๐๐ เต็ม ๆ ละ	๕ ๖
บ้านยาว	๑๐๐ หลา ๆ ละ	๖ ๖
ธงเล็ก	๕๐๐ ธง ๆ ละ	๒๕ ๖

(๕๔) จงทำบัญชีเงินของรายสิ่งของเหล่านี้

เสื้อ	๑๐๐ เสื้อ ๆ ละ	๘.๘๕
-------	----------------	------

โจทยั ะคน

๔๔

กางเกง	๑๐๐	กางเกง	ๆ ละ	๕ ๗.๖๕
เสื้อเชิ้ต	๑๒๕	เสื้อ	ๆ ละ	๕ ๒.๙๐
หมวก	๑๐๖	หมวก	ๆ ละ	๕ ๓.๔๘
เข็มขัด	๑๕๕	เข็มขัด	ๆ ละ	๕ ๒.๑๕
เกือก	๑๒๐	คู่	ๆ ละ	๕ ๒.๘๕

(๕๕)

หลวงควงได้ซื้อสิ่งของต่อไปนี้ที่ห้างรอบบิณฑน
บริษัทที่เมืองสิงคโปร์ แต่ได้ใช้เงินให้เป็นเงิน
บาทไทยแล้วแต่วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ร.ศ. ๑๑๘
จงคิดให้ถูกต้องว่าเป็นจำนวนเงินบาทเท่าใด

วันที่ ๑ พฤษภาคม

โคม	๑๒๔	โคม	ๆ ละ	๕ ๔.๔๘
แก้ว	๒๕๐	แก้ว	ๆ ละ	๕ ๕.๓๕
โต๊ะ	๒๕	โต๊ะ	ๆ ละ	๕ ๑๒.๕๐
พรม	๑๕	ผืน	ๆ ละ	๕ ๒๓.๗๕
ม่าน	๒๐	ม่าน	ๆ ละ	๕ ๑๒.๘๐
ผ้าแดง	๔๕๐	ห่อ	ๆ ละ	๓๐ เซ็นต์
ผ้าดิบ	๕๖๐	ห่อ	ๆ ละ	๑๕ ,,
รวม	๑๔๐๐	รวม	ๆ ละ	๙ ,,

ตอบ

แบบฝึกหัดที่ ๑

(หน้า ๒)

(๑) เจ็ดหมื่น.	(๒) สามแสน.	(๓) เก้าร้อย.
(๔) เก้าโกฏิ.	(๕) ห้าสิบ.	(๖) แปดแสน.
(๗) หกพัน.	(๘) สี่สิบโกฏิ.	(๙) สองล้าน.
(๑๐) เก้าร้อยโกฏิ.		

แบบฝึกหัดที่ ๒

(หน้า ๕)

(๑)	$\frac{๘}{๑๐},$	$\frac{๗}{๑๐},$	$\frac{๕}{๑๐}$
(๒)	$\frac{๘}{๑๐๐},$	$\frac{๗}{๑๐๐},$	$\frac{๕}{๑๐๐},$
(๓)	$\frac{๘}{๑๐๐๐},$	$\frac{๗}{๑๐๐๐},$	$\frac{๕}{๑๐๐๐},$
(๔)	$\frac{๘}{๑๐๐๐๐},$	$\frac{๗}{๑๐๐๐๐},$	$\frac{๕}{๑๐๐๐๐},$

(๕) $\frac{๗}{๑๐๐๐}, \frac{๓}{๑๐๐}, \frac{๓}{๑๐}$

(๖) $\frac{๔}{๑๐๐๐๐๐}, \frac{๑}{๑๐๐}, \frac{๑}{๑๐๐๐}$

(๗) $\frac{๓}{๑๐}, ๕๕ \frac{๔}{๑๐}, ๖๐๓ \frac{๔}{๑๐}$

(๘) $๑๕ \frac{๑}{๑๐๐}, ๖ \frac{๕}{๑๐๐๐}, ๗๓๓ \frac{๔}{๑๐๐๐๐}$

(๙) $๕๐๕ \frac{๑}{๑๐}, ๕๐ \frac{๕}{๑๐๐}, ๕ \frac{๕}{๑๐๐๐}$

แบบฝึกหัดที่ ๓

(หน้า ๘)

(๑) $\frac{๓}{๑๐}, \frac{๑๓}{๑๐๐}, \frac{๕๑}{๑๐๐}, \frac{๕}{๑๐๐}$

$\frac{๓๓๕}{๑๐๐๐}, \frac{๖๐๓}{๑๐๐๐}, \frac{๔}{๑๐๐๐}, \frac{๓๓๖๕}{๑๐๐๐๐}$

$\frac{๖๓}{๑๐๐๐๐}, \frac{๔๐๕๖๐}{๑๐๐๐๐๐}, \frac{๑}{๑๐๐๐๐๐}, \frac{๓๐๑๓}{๑๐๐๐๐๐}$

(๒) (ก) $\frac{๑๔}{๒๐}$, $\frac{๓}{๔}$, $\frac{๑๓}{๕๐}$, $\frac{๒๗}{๕๐}$.

(ข) $\frac{๒๕๓}{๕๐๐}$, $\frac{๑๔}{๑๒๕}$, $\frac{๔}{๕๐}$, $\frac{๑๕๖}{๖๒๕}$.

(ง) $\frac{๗๓}{๑๐๐๐}$, $\frac{๓}{๖๒๕}$, $\frac{๑๑}{๒๐๐๐}$, $\frac{๓๑}{๕๐๐๐๐}$.

(จ) $\frac{๑๖}{๒๕}$, $\frac{๖๕๑}{๒๐๐๐}$, $\frac{๒๕๐}{๔๐}$, $\frac{๑}{๔๐๐๐๐}$.

แบบฝึกหัดที่ ๔

(หน้า ๑๑)

(๑) (ก) $\frac{๗}{๑๐๐๐}$ (ข) $\frac{๗}{๑๐}$ (ค) $\frac{๗}{๑๐}$

(๒) (ก) $\frac{๕๕}{๑๐๐}$ (ข) $\frac{๕๕}{๑๐๐๐๐๐}$ (ค) $\frac{๕๕}{๑๐๐}$

(๓) (ก) $\frac{๓๗๕}{๑๐๐๐}$ (ข) $\frac{๓๗๕}{๑๐๐๐}$ (ค) $\frac{๓๗๕}{๑๐๐๐๐๐}$

(๔) (ก) $\frac{๔}{๑๐๐}$ (ข) $\frac{๔}{๑๐๐๐}$ (ค) $\frac{๔}{๑๐๐}$

$$(๕) \quad (ก) \quad \frac{๗๕}{๑๐๐๐} \quad (ข) \quad \frac{๗๕}{๑๐๐} \quad (ค) \quad \frac{๗๕}{๑๐๐} \quad (ง) \quad \frac{๗๕}{๑๐๐๐}$$

$$(๖) \quad \frac{๗๕}{๑๐,๐๐๐} \quad (๗) \quad \frac{๗๕}{๑๐๐๐๐}$$

แบบฝึกหัดที่ ๕

(หน้า ๑๕)

- (๑) .๗, .๗๕, .๐๕๑, .๐๖,
 (๒) .๐๑๔, .๗๕๖, .๐๐๐๖, .๐๗๐๔
 (๓) .๕, .๗๕, .๑๗๕, .๗, .๗๕๗๕
 (๔) .๗๕, .๖๗๕, .๖, .๕๗๗๕, .๑๕๖๗๕
 (๕) .๑๖, .๗๗๕, .๕๖๗๕, .๕๕๕, .๕๕
 (๖) .๗๕๖๗๕, .๕๗๗๕, .๗๗๕๕,
 .๗๕๐๖๗๕, .๑๕๗๗๕
 (๗) .๗๗๗, .๑๐๖, .๖๐๗๕๑๕๖๗๕, .๗๗๐๗๑๗๕,
 (๘) .๗๗๖, .๖๐๑๕๖๗๕, .๑๕๕, .๕๗๑๗

แบบฝึกหัดที่ ๖

(หน้า ๑๖)

- (๑) ๑.๗๗๕ (๒) ๕๑.๖๗๕
 (๓) ๖๖๐.๕๕๗ (๔) ๗๑๐๗๗.๗๕๕๗

แบบฝึกหัดที่ ๗

(หน้า ๒๒)

- (๑) ๒๓ (๒) ๐๖๓ (๓) ๕.๕๕ (๔) ๕๓.๐๕๕
 (๕) ๕๑๐๐.๕๕๕๕๕ (๖) ๑๕.๕๓๖๑
 (๗) ๒๕๕๕.๕๑๐๓๕๕๕ (๘) ๓๐๐๐.๐๕๖๕
 (๙) ๑๑.๗๖๕ (๑๐) ๕๕๕๖.๓๕๕๖

แบบฝึกหัดที่ ๘

(หน้า ๒๔)

- (๑) ๕๕.๕๒๑๒ (๒) ๕๕๕.๗๕๖
 (๓) ๕๕๕.๕๕๕๕ (๔) ๕๖๓.๗๑๕๖๕
 (๖) ๗๒๕.๕๗๒๓๒ (๖) ๓๓.๑๓๗
 (๗) ๑๕.๖๕๓ (๘) ๑๓๕.๒๕๓๗
 (๙) ๒.๐๕๕๕๕ (๑๐) ๕๐๖.๗๗๖๑

แบบฝึกหัดที่ ๙

(หน้า ๒๗)

- (๑) ๒.๒๕ บาท (๒) ๑.๐๕ บาท
 (๓) ๕๐.๕๕ บาท (๔) ๒.๐๕ บาท

- (๕) ลงผิด ๓๖ สี่ตัว (๖) ๘.๘๘ บาท
(๗) (๑) ๓๐๒๕.๐๘ บาท (๒) ๒๘๘๘.๖๗ บาท

แบบฝึกหัดที่ ๑๐

(หน้า ๓๐)

- (๑) ๕๕.๐๕.๕๕ (๒) ๕๑.๖๕
(๓) ๕๑๘.๘.๕๕ (๔) ๕๒๑๐๓๖.๘๕
(๕) ๕๒๗๗๘.๘๗

แบบฝึกหัดที่ ๑๑

(หน้า ๓๕)

- (๑) ๓๘.๕๘, ๓๘๕.๘, ๓๘๕๘, ๓๘๕๘๐
(๒) ๕๘๐.๐๖, ๕๘๐๐.๖, ๕๘๐๐๖
(๓) ๑๕๓.๓๖, ๑๓๖.๓๓, ๒๐๘.๘๘, ๒๕๕.๖
(๔) ๕๖๘๘๐.๘๖๘, ๑๒๘๑๐๑.๐๒,
๓๓๑๘๒๒.๗๒๘
(๕) ๓๘.๘๒๗๒
(๖) ๘๘๘.๕๑๒๘

- (எ) கைகவி - ருண்டிமணி
(ஆ) எம் - சீரெனருவென்
(இ) சீவசீ - மஞ்சரி
(ஊ) மருவென்ருவென் - மருவென்ருவென்

แบบฝึกหัดที่ ๑๒

(หน้า ๓๘)

- [illegible]

แบบฝึกหัดที่ ๑๓

(หน้า ๕๐)

- (૧) ૨૨ : ૪૦ મિન (૨) ૨૨ : ૨૫ મિન
(૩) ૫ મિન (૪) ૧૨ : ૪૦ મિન

၂၈ - ၀ ၀ ဟာ

๓๐๘.๐๐ บาท

รวม ๓๕๔.๖๐ บาท

(๕) (๑๒ เดือน) ๔๗๕.๘๐ บาท

(๖) ๒๔๑๔.๗๕ บาท

(๗) (๑) ๕๐๔๓.๕๐ บาท

(๒) ๔๔๔๒.๕๒ บาท

(๓) ๓๑๓๕.๗๕ บาท

รวม ๑๒๗๑๑.๖๗ บาท

(๘) ๑๒๗.๔๒ บาท

๕๑.๐๐ บาท

๔๕.๘๐ บาท

๑๑๔.๘๐ บาท

๑๑๕.๓๐ บาท

๑๓๐.๘๐ บาท

รวม ๖๒๔.๖๒ บาท

(๙) ๒๓ ตาราง (๑๐) ๑๔๒๓.๖๐ บาท

แบบฝึกหัดที่ ๑๔

(หน้า ๔๓)

(๑) ๕๖๓๗๓๔๒.๑๖ (๒) ๕๒๒๖๒๐

(๓) ๕๗๓๒๔๓๖.๘๗ (๔) ๕๓๔๖

๗๐๘

๗๐๘

(๕) เหลือ ๕.๗๘๐.๐๘ (๖) (๑) ๗๗๕.๐๘

(๒) ๘๕๐.๐๐

(๓) ๗๘๖.๐๐

(๔) ๗๗.๘๐

(๕) ๗๗๖.๘๐

รวม ๕.๗๘๖.๗๐

(๗) ๕.๗๐.๘๗

(๘) ๕.๖๗๗๐.๗๗

แบบฝึกหัดที่ ๑๕

(หน้า ๔๖)

(๑) ๗๗.๘๘, ๖.๗๘๘, ๖.๗๘๘

(๒) ๗.๕๐๘, ๗.๕๐๘, ๐.๗๕๐๘

(๓) .๕๗, .๐๕๗, .๐๐๕๗

(๔) .๐๗๗, .๐๐๗๗, .๐๐๐๗๗

(๕) .๐๐๐๕, .๐๐๐๐๕, .๐๐๐๐๐๕

(๖) .๐๕๘๐๗, .๐๐๐๕๘๐๗

(๗) .๐๐๐๘, .๐๐๐๐๐๘

- (၈) ဇုဇု. ဝဏ်ဇုဇု, ဇု. ဇုဝဏ်ဇုဇု, . ဇုဇုဝဏ်ဇုဇု,
 . ဝဇုဇု ဝဏ်ဇုဇု, . ဝဝဇုဇု ဝဏ်ဇုဇု,
 . ဝဝဝဇုဇု ဝဏ်ဇုဇု

แบบฝึกหัดที่ ๑๖

(หน้า ၆၂)

- (၁) ဓမ္မ. ဓ, ဇ. ဇ, ဓဇ. ဇဇ, ဇ. ဇ.
 (၂) ဝ. ဝဝဇု, ဇ. ဓဓဇ, ဓဓ. ဓဇဝဇ.
 (၃) ဇဓ. ဓဇဓဓဇ.....
 (၄) ဇ. ဝဓဓဓဇ.....
 (၅) . ဓဝဓဓဓဇ, . ဓဓဓဓဓဓ, . ဓဇဓဓဓဓဓ,
 . ဓဓဓဓဓဓ, . ဓဝဓဓဓဓ.
 (၆) ဓ. ဓဓဓဇ, ဓ. ဇဓဓဓ, ဓ. ဓဓဓဇ,
 ဓ. ဝဓဓဇ, ဓ. ဓဓဓဓ.
 (၇) . ဝဝဝဓဓဓ, . ဝဝဝဓဓဓ, . ဝဝဝဝဓဓ,
 . ဝဝဝဝဓဓ.
 (၈) . ဝဝဓဓဓဓဓ, . ဝဓဓဓဓဓ, . ဓဓဓဓဓဓ,
 . ဝဝဓဓဓဓ, . ဝဝဓဓဓဓ, . ဝဝဝဓဓဓ.

แบบฝึกหัดที่ ๑๗

(หน้า ๕๖)

- (๑) เลข ๒๒๓๓๔, เลข ๓๓๔๔๕, เลข ๔๔๕๕๖,
เลข ๕๕๖๖๗.
- (๒) เลข ๐๑๐๒๓, เลข ๑๒๓๔๕, เลข ๒๓๔๕๖, เลข ๓๔๕๖๗.
- (๓) เลข ๑๒๓๔๕๖๗, เลข ๒๓๔๕๖๗๘, เลข ๓๔๕๖๗๘๙.
- (๔) เลข ๐๑๒๓๔, เลข ๑๒๓๔๕, เลข ๒๓๔๕๖.
- (๕) เลข ๑๐๑, เลข ๑๐๑๐๑, เลข ๑๐๑๐๑๐๑.
- (๖) เลข ๑๐๑, เลข ๑๐๑๐๑, เลข ๑๐๑๐๑๐๑.
- (๗) เลข ๑๐๑, เลข ๑๐๑๐๑, เลข ๑๐๑๐๑๐๑.
- (๘) เลข ๑๐๑, เลข ๑๐๑๐๑, เลข ๑๐๑๐๑๐๑.
- (๙) เลข ๑๐๑, เลข ๑๐๑๐๑, เลข ๑๐๑๐๑๐๑.

แบบฝึกหัดที่ ๑๘

(หน้า ๕๗)

- (๑) เลข ๑๒๓, เลข ๔๕๖, เลข ๗๘๙.
- (๒) เลข ๑๒๓, เลข ๔๕๖, เลข ๗๘๙.
- (๓) เลข ๑๒๓, เลข ๔๕๖, เลข ๗๘๙.
- (๔) เลข ๑๒๓, เลข ๔๕๖, เลข ๗๘๙.
- (๕) เลข ๑๒๓, เลข ๔๕๖, เลข ๗๘๙.
- (๖) เลข ๑๒๓, เลข ๔๕๖, เลข ๗๘๙.
- (๗) เลข ๑๒๓, เลข ๔๕๖, เลข ๗๘๙.
- (๘) เลข ๑๒๓, เลข ๔๕๖, เลข ๗๘๙.
- (๙) เลข ๑๒๓, เลข ๔๕๖, เลข ๗๘๙.

แบบฝึกหัดที่ ๑๙

(หน้า ๖๑)

- (๑) ๙ ๑๕.๒๔, ๙ ๗.๖๒, ๙ ๕.๐๘.
- (๒) ๑๖ เซ็นต์, ๘ เซ็นต์.
- (๓) ๑๑ หน. (๔) ๓๕ หน. (๕) ๙ เซ็นต์
- (๖) ๙ ๒.๗๐ (๗) ๖ เซ็นต์
- (๘) ๙ ๓๔.๗๕, ๙ ๑๐๓.๒๕, ๙ ๓๐๙.๗๕
- (๙) กัณฑ์ ๙ ๔๒.๒๔ เป็นเงิน ๙ ๒๔๐๗.๖๘.
- (๑๐) ๔๕ เซ็นต์

แบบฝึกหัดที่ ๒๐. (ก)

(หน้า ๖๔)

- (๑) ๙ ธัญ ๖๐ ^๕เปี้ย, ๒๓ ธัญ ๖๘ ^๕เปี้ย, ๖๐ ธัญ ๑๖ ^๕เปี้ย,
๓๙ ธัญ ๖๘ ^๕เปี้ย, ๕๑ ธัญ ๘๔ ^๕เปี้ย, ๓๔ ธัญ ๕๖ ^๕เปี้ย.
- (๒) ๓ บาท ๓๕ ธัญ, ๔ บาท ๑๑ ธัญ,
๙๔ บาท ๒๓ ธัญ, ๖ บาท ๔๘ ธัญ
- (๓) ๕ บาท ๕๙ ธัญ, ๗ บาท ๕๔ ธัญ,
๖ บาท ๓๘ ธัญ, ๘ บาท ๔๗ ธัญ.

แบบฝึกหัดที่ ๒๐. (๑)

(หน้า ๖๕)

- (๑) ๗๓, ๕๐, ๒๓, ๒๕, ๑๒.
 (๒) ๓๘, ๑๐๐, ๒๘, ๗๐, ๘๔, ๙๗.
 (๓) ๓.๒๒ บาท, ๙.๘๔ บาท, ๑๘.๕๖ บาท.

แบบฝึกหัดที่ ๒๑

(หน้า ๖๗)

- (๑) (ก) ๙๐, ๑๖๐, ๒๑๐, ๕๐๕๐.
 (ข) ๘๔๐, ๑๒๗๓๔, ๑๖๖๕๐, ๑๕๑๕๑๕๐.
 (๒) (ก) ๕๙.๐๐, ๑๒๑.๑๐, ๘๔๐.๕๐.
 (ข) ๑๖๓๓.๔๐, ๑๒๖๗๔.๗๐, ๑๕๐๙๗๓.๓๓.
 (ค) ๙๕๕.๙๕, ๑๔๐๑๐.๔๘, ๕๑๔๔๐.๕๕.
 (๓) บาท ๑๘๔๒๐.๖๐.

แบบฝึกหัดที่ ๒๒

(หน้า ๖๙)

- (๑) (ก) ๕๕๗, ๕๖๓, ๕๙๓, ๕๒๑๓.
 (ข) ๕๓๔๐๕, ๕๕๖๒๙๕, ๕๔๕๔๘๔๒.

- (ឃ) (ក) និព្វាន.នា, និព្វាន.នា, និព្វាន.នា.
 (ខ) និព្វាន.នា, និព្វាន.នា, និព្វាន.នា.
 (គ) និព្វាន.នា, និព្វាន.នា, និព្វាន.នា.
 (ឃ) និព្វាន.នា. បប.

បែបដឹក ភិក្ខុ ឃ្លា

(ភិក្ខុ ឃ្លា)

- (១) (ក) និព្វាន.នា, និព្វាន.នា, និព្វាន.នា.
 (ខ) និព្វាន.នា, និព្វាន.នា, និព្វាន.នា.
 (ឃ) (ក) ព្រះបាទ ឃ្លា ឃ្លា, ព្រះបាទ ឃ្លា ឃ្លា,
 ព្រះបាទ ឃ្លា ឃ្លា;
 (ខ) ព្រះបាទ ឃ្លា ឃ្លា, ព្រះបាទ ឃ្លា ឃ្លា,
 (គ) ព្រះបាទ ឃ្លា ឃ្លា, ព្រះបាទ ឃ្លា ឃ្លា;
 ព្រះបាទ ឃ្លា ឃ្លា,
 (ឃ) ព្រះបាទ ឃ្លា ឃ្លា, (ង) និព្វាន.នា.នា.

បែបដឹក ភិក្ខុ ឃ្លា

(ភិក្ខុ ឃ្លា)

- (១) .នា, .នា, .នា (ឃ) :នា, .នា, .នា.
 (២) .នា, .នា, .នា, ឃ.នា.

- (๔) . ๒๓๕, . ๕๗๖, . ๕๕๓.
 (๕) . ๑๐๕๓, . ๒๕๖๓, . ๕๗๕๓.
 (๖) . ๕๓๒๓, . ๖๒๕๓, . ๗๐๕๕, . ๕๓๑๖.

แบบฝึกหัดที่ ๒๕ (ก)

(หน้า ๗๗)

- (๑) $\frac{๕}{๕๕}, \frac{๗}{๕๕}, \frac{๕}{๕๕}$
 (๒) $\frac{๕}{๑๑}, \frac{๕๕}{๕๕}, \frac{๒๕}{๑๑}, \frac{๖๕}{๕๕}$
 (๓) $\frac{๓๕}{๑๑๑}, \frac{๑๖๓}{๑๑๑}, \frac{๒๓๕}{๑๑๑}, \frac{๒๕}{๑๑}$
 (๔) $\frac{๑๕๒}{๑๑๑๑}, \frac{๓๕๖}{๑๑๑๑}, \frac{๕}{๑๑}$
 (๕) $\frac{๕}{๑}, \frac{๕๓}{๕๕๕๕๕}, \frac{๓๐๐๐๕}{๕๕๕๕๕๕}$

แบบฝึกหัดที่ ๒๕ (ข)

(หน้า ๗๐)

- (๑) $\frac{๒๒}{๕๕}, \frac{๑๕}{๓๐}, \frac{๕}{๖}, \frac{๕๓}{๕๐}, \frac{๕๕}{๕๐}$

(க) $\frac{௭௭}{௧௪௦}$, $\frac{௩௭}{௨௦}$, $\frac{௩௦௭}{௩௦௦}$, $\frac{௭௭௧}{௨௨௦}$, $\frac{௩௭௧}{௩௩௨}$

(iii) $\frac{-80}{100}, \frac{2}{100}, \frac{100}{100}, \frac{400}{100}, \frac{400}{100}, \frac{400}{100}$

(6) $\frac{1011}{1100}, \frac{1111}{1110}, \frac{1111}{1100}, \frac{1111}{1110}$

(2) $\frac{௩௩௩௩}{௩௩௩௦}$, $\frac{௩௩௩௩}{௩௩௦௦}$, $\frac{௩௩௩௩}{௩௦௦௦}$, $\frac{௩௩௩௩}{௩௦௦௦}$

(b) $\frac{8}{80}, \frac{8}{800}, \frac{8}{8888}, \frac{8}{88880}$

แบบฝึกหัดที่ ๒๖

(หน้า ๑๐)

(௧) $\frac{1000}{1000}$ ௧. ௪௮௪. (௨) ௧. ௪. ௮௦

(က) ၁၀၈၈, ၁၀၀၀၀၀၈၈ (ဇ) ၁၀၈၈၈၈၈၈၈၈

(உ) கை. ௦௩ பரி (வ) $\frac{௧௦௪}{௧௧௦௦}$.

(ബ) ൧൦. ൧൦൦൦൦൦൦൦. (ഭ) —.

(ආ) 1. 123456789 (10) 100, 1000, 10000, 100000.

(ආ) 10000 (100) 100000 (1000) 1000000 (10000) 10000000.

(ආ) 100, 1000, (100) 10000, 100000, 1000000.

(ආ) 100, 1000, 10000, (ආ) $\frac{1}{10}$, (ආ) $\frac{1}{100}$.

(ආ) 100, 1000, 10000, 100000.

(ආ) 100, 1000, 10000, 100000, 1000000.

100, 1000, 10000, 100000.

100, 1000, 10000, 100000, 1000000.

100, 1000, 10000, 100000.

100, 1000, 10000, 100000, 1000000.

100, 1000, 10000, 100000.

100, 1000, 10000, 100000, 1000000.

100, 1000, 10000, 100000.

100, 1000, 10000, 100000.

(ආ) 100, 1000, 10000, 100000, 1000000.

100, 1000, 10000, 100000, 1000000.

(ආ) 100, 1000, 10000, 100000, 1000000.

(၈၀) ၂၀၀၀ ပျာ. (၈၁) . ၈၀.

(၈၂) ၂၀၀၀ . ၂၀ ပျာ = ၂၀၀၀ ပျာ ၄၀ ရှိ.

(၈၃) ၂၀၀၀ . ၄၀. (၈၄) . ၀၀၀၀၀၀.

(၈၅) ၂၀၀၀ . ၂၀

(၈၆) (၁) ၂၀၀၀၀ (၂) ၈၀၀၀၀ (၃) ၂၀၀၀၀.

(၈၇) ၄၀၀ ပျာ (၈၈) . ၈

(၈၉) ၂၀၀၀ ၂၀ ပျာ (၉၀) ၂၀၀၀ . ၂၀၀၀၀.

(၉၁) $\frac{၂၀}{၂၀၀၀}$ (၉၂) ၂၀၀၀၀. (၉၃) ၂၀.

(၉၄) $(.၄) = \frac{၂}{၅}$ (၉၅) . ၀၀၀၀၀၀၀၀၀၀၀.

(၉၆) ၂၀ ပျာ. (၉၇) ၂၀ ပျာ ၂၀၀၀.

(၉၈) ၂၀၀၀ $\frac{၂}{၅}$ (၉၉) . ၂၀ (၉၉) . ၂၀၀၀

(၉၀) . ၂၀၀၀ ၂၀၀၀

(၉၁) ၂၀၀၀ . ၀၀

၂၀၀၀ . ၀၀

၂၀၀၀ . ၀၀

၂၀၀ . ၂၀

၂၀၀၀ . ၂၀

၂၀၀၀၀ . ၄၀

කෙ.කේ

අවු.ප

(රු.ක)	කරු . රු.	(රු.ක)	කරු . 00
	කරු . 20		කරු . 00
	කරු . 40		රු . 00
	රු . 40		කරු . 00
	<u>එක . 10</u>		<u>පා. කරු . 00</u>
	<u>පා. කෙ.කේ . 40</u>		

(රු.රු)	රු	(රු.රු)	රු
	රු.රු . 00		රු.රු . 20
	එ.රු . 00		කෙ.කේ . 20
	එ.රු . 20		කෙ.කේ . 20
	එ.රු . 40		කරු . 00
	කෙ.කේ . 10		කරු . 00
	<u>කෙ.කේ . 00</u>		රු . 00
	<u>රු.රු . 00</u>		<u>කරු . 00</u>
			<u>රු.රු . 00</u>

{ රු.කෙ.කේ . 10 පා. (රු.කෙ.කේ පා. රු.රු)

วันกำหนดส่ง

เลขที่หนังสือ มท๒๒.๗

ห้องสมุดพระบรมมหารัชมังคลาจารย์

ผู้แต่ง จอมวัน, ดยจย

เรื่อง ตักสิลาจากพระม.

ม
มท๒๒.๗
๗.

No. 14

